

MANNA

XVII. évf. 11. szám

A Budai Baptista Gyülekezet lapja

2021. november

Útjelző

– Valami bánt?
Nekem elmondhatod,
én veled érzek!

– Nehéz?
A felét ideadhatod!
– Elkísérlek;
könnyebben lépked
két ember együtt,
mint egyedül egy,
akármerre megy...

– Látod, mi az ott?
Írás, – olvasod?

Én útjelzőt látok!

„EGYMÁS TERHÉT
HORDOZZÁTOK!”

Lukátsi Vilma

Te adod őket

Hűvös harmat lankadt virágnak,
testvérré találni Tebenned,
megosztani örömet, terhet.
Uram, testvéreimért áldlak!

Dicsérlek, mert Te adod őket,
a szürkeségbe fényt hozókat,
az érettem imádkozókat,
csüggedésből felemelőket.

Dicsérlek, hogy sohse hagysz árván,
testvéri szívek csodahídja
ragyogótíví szép szívárvány.

Rajta mindig angyalok járnak
Vigasztalva és bátorítva...
Uram! Testvéreimért áldlak!

Túrmezei Erzsébet

Testvérek vagyunk vagy barátok is?

„Vassal formálják a vasat, és egyik ember formálja a másikat.”
(Péld 27,17)

Óriási hatása van az embereknek egymásra, a **barátságaink pedig olyan módon befolyásolhatják az életünket, ahogy nem is gondolnánk.** Két példa erre:

– Amerikában sokat vizsgálták azt a jelenséget, hogy milyen tényezőkön múlik az egyetemisták teljesítménye. Azt találták, hogy az egyik legerősebb hatás egyszerűen az, hogy kinek ki a kollégiumi szobatársa. Vannak, akik ki tudnak alakítani egy olyan légkört a kollégiumi szobában, ahol érték a tanulás, ahol bátorítják, segítik egymást. De ez fordítva is igaz: Ha minden más fontosabb, mint a tanulmányok, akkor a szobatársak nagyon könnyen, statisztikailag igazolható módon lehúzzák egymás teljesítményét. Ma már elterjedt tanácsnak számít, hogy ha jól akarsz teljesíteni az egyetemen, akkor beiratkozáskor ne csak az órarended összeállításával meg hasonlókkal tölts időt, hanem **inkább szobatársat válassz nagyon körültekintően.**

– Sok statisztika létezik arról is, hogy tinédzserek és fiatal felnőttek miért hagyják el a gyülekezetüket egy időre vagy örökre. Lehetnek ennek objektív okai is (másik városban tanulás, munka vagy házasság miatti költözés), de a szubjektív okok mögött nagyon gyakran a barátságok állnak. **Ha valaki úgy érzi, hogy nem tud kapcsolódni a gyülekezetében az emberekhez; viszont más emberekkel tud barátságokat kötni, az nagyobb hatással lesz rá és a hitéletére, mint feltétlenül szeretné.**

Az én személyes hitem formálódásában is óriási ereje volt a barátaimnak. Sok jó tanítást is hallottam, amikből tanulhattam, de a barátaimmal töltött idő valószínűleg még inkább életformáló volt. Sok évig működöttünk például egy baráti fiú-imakört vasárnap esténként, ami tinédzserként megalapozta a hitemet. Ez nem azt jelenti, hogy ne lettek volna nem keresztény barátaim, ők is nagyon fontosak számomra, de volt egy „hitéleti horgonyom” a hívő barátaim megtartó, bátorító hatása miatt.

Emiatt kezdtünk most bele a Felfedezőkkal, a gyerekbibliakörrel, a Barátság-sorozatba, már nem először. Tanítjuk a gyerekeket, beszélgetünk velük a barátságról, bibliai mintákról és elvekről; de emellett szeretnénk praktikus módon is segíteni nekik, hogy barátkozzanak egymással. Ha most elkezdnek összejárni, közös programokon vesznek részt, és **igazán összebarátkoznak, az életre szóló hatás lehet, megtartó ereje lesz ennek a hitéletükben.**

Azon gondolkoztam, hogy mindez a felnőttekre is igaz! Rám is igaz, rád is igaz! **Ha vannak a gyülekezetben valódi barátaink, akkor hatással leszünk egymásra:** ha nekem érték a Biblia-olvasás, az imádkozás, a szolgálat, az őszinteség, a segítő szeretet, a misszió... akkor ez hatással lesz a barátaimra is, talán jobban, mintha csak szép szavakkal prédikálnék róla.

Nincs felmérésem róla, hogy a Budai Baptista Gyülekezetben mennyire szoros a barátságok hálózata. Természetesen rossz és lehetetlen elvárás lenne, hogy mindenki legyen mindenkinek jóbarátja. **De fontos lenne, hogy mindenkinek legyen legalább egy barátja, akivel bizalmas kapcsolatban van,** akikkel hordozzák egymás terheit. Aki nem azt mondja neki az istentisztelet végén, hogy „Áldja meg az Úr, testvérem!”, hanem azt, hogy „Szia, hogy érzed magad? Sokat jelentett, amit meséltél a múltkor a lelki küzdelmeidről, tudok valamit segíteni?”. Mindannyian testvérek vagyunk, ez

„automatikusan” jár a megtéréssel, bemelegítéssel, gyülekezeti tagsággal; mint ahogy a biológiai testvéreit is automatikusan kapja az ember, ahogy megszületnek. De fontos, hogy néhány testvérünk egyben jóbarátunk is legyen, ez segít megélni a szeretet ígét és élón tartani a hitünket.

Kivel barátkozz? Ne mindenkivel. Száz felszínes barátság sem tud pótolni egy igazán mélyet. Keress olyan embert, embereket, akikkel hasonló az élethelyzetetek, akivel passzol a személyiségetek. Nem találsz ilyen embert? Imádkozz érte! Ez fontos! **Ha Istennek is olyan fontos, ő meg fogja ezt adni számodra!**

Még egy érdekes figyelmeztetés azoknak, akiket nem érdekel ez a cikk (de talán a vastagbetűs részeket átfutják): Lehet, hogy téged ez nem érint, neked

vannak valódi, mély barátságaid a gyülekezetben és érzed ennek áldásait is. Ez szuper! De hadd hívjam fel a figyelmedet egy ellentétes előjelű, ijesztő statisztikára: Egy felmérés szerint azok a gyülekezetek növekszenek a leglassabban, amelyekben a legszorosabb a barátságok hálózata! Ez hogy lehet? Annak köszönhető, hogy a hívők is hajlamosak klikkesedni, és csak a barátaikkal

időt tölteni, a többiek pedig átnézni. Így, ha jön egy új látogató a gyülekezetbe, akár már hívő, akár még nem, valószínűleg kevés esélye lesz kapcsolódni, barátkozni, és hamarosan elmaradozik...

Kérd ma Istent, hogy segítsen megtalálnod az egyensúlyt a barátságaidban! Legyenek mély barátságaid, akikkel az imaházon kívül is találkoztok, akikkel akár házicsoporthoz indítottok; de legyen benned nyitottság és szeretet más emberek felé is. Jézus jól megtalálta ezt az egyensúlyt: Voltak közeli barátai, de mindig figyelt kifelé is, elfogadó volt és barátságos. Képzeld el, hogy milyen lenne a gyülekezetünk, ha mind meg tudnánk ezt élni!

Sonkoly Tamás

„Ó, mily szép és mily gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek!” (Zsolt 133,1)

ISMERJÜK EGYMÁST?

Fiatalok, sportosak, és több, a szívünkig hatoló bizonyosságot elmondók. Örömeiket, könnyeiket, kéréseit nem szégyellők, csivitelő gyerekekkel imaházba igyekvők. Kerékpárral érkezők, imádságot mondók és kérők. Kik ők? *Kusztor Péter* és felesége, *Kriszti*. Mostani interjúnkban az ő életükbe kapunk betekintést. Jóleső kitérülést olvashatunk!

– **Kérem, hogy beszéljete arról, hogy mikor, hol és milyen családba születtetek, kik a szüleitek, testvéreitek, hogyan és hol teltek gyermekéveitek?**

Peti: 1984. december 27-én születtem, tehát karácsonyi gyerek lettem, hogy ez jó vagy sem, azt mindenki döntse el maga, nekem nincs vele különösebb problémám. Édesanyám könyvkötő, de kisebb koromban telefonközpontban dolgozott, ami igen érdekes munka volt akkoriban. Sokszor jártam a munkahelyén, nagyon zajos volt, de olyan érdekesen zajos. Apukám tűzoltóként dolgozott amikor még kicsi voltam, azután sok mindenbe belekóstolt, de főként a sport területén tevékenykedett, abból is a bringabolt, kerékpárszerelés tette ki az élete eddigi részét. Miatta is kezdtem el én is kerékpározni, hiszen ő is versenyzett fiatal korában, de aktív pályafutását követően is sokat bringázott még, sajnos már nem nagyon teszi, ami meg is látszik rajta. Van egy nővérem, Viktória, azt hiszem jó testvérek vagyunk, de találkozhatnánk többet is, igazából szeretem őt. Valószínűleg fiatalabb korunkban sokat martuk egymást, de nem olyan extra módon, igazából nem voltunk rossz tesók. Viki nem nagyon sportolt, őt más kötötte le, férfi-szabónak tanult, de sohasem dolgozott benne, ami lehet rossz döntés, de most már mindegy. Férjével és két fiú gyermekével él együtt, mozgalmassak a napjaik, mint nekünk. Sajnos azt kell, hogy mondjam, nem igazán ismerem a családomat, ez szomorú, de erre néha rádöbbenek. Nem sok emlékem van a fiatalabb koromból, vannak képek, de kevés. Nem tudom az okát. Nagyjából kilenc évesen kezdtem el versenyszerűen kerékpározni, addig sok a homály az életemben. Előtte is sportoltam, belekóstoltam pár dologba, mint karate, foci, kézilabda, de hamar leragadtam a bringánál, és ez azóta is tart, most már lassan 29 éve.

Kriszti: Móron születtem orvos-mérnök házaspár gyermekeként. Anyukám bányában dolgozott üzemorvosként, édesapám a székesfehérvári Videotonnál kezdett majd Pestre járt fel minden nap busszal dolgozni, hogy aztán mi is felköltözhesünk. Sokáig Kőbányán éltünk, én nagyon szerettem. Húgom is ide született, hat év van köztünk. Kellemes nosztalgia fűz ehhez az időszakhoz,

bár sokat voltunk testvéremmel magunkban, apukám munka miatt sokat utazott, anyukám meg a kórházban rengeteget ügyelt. Hamar önálló lettem sok mindenben, talán túlságosan is. Ha valami nem tetszett, hát nem csináltam. Így történt, hogy másodikosként inkább a helyi BKV járatokon töltöttük az időt egy barátnőmmel a napközi helyett. Ismerem a buszokat, mert már egyedül elengedtek a templomba vasárnaponként. Akkor még ez inkább persze csak szokás volt, bár szívesen mentem... Nem úgy mint a napközibe. Na, azt azután nem is erőltették sem szüleim, sem a tanárok. Kiskamaszként átköltöztünk Budára, egy nagy családi házba. Mennyiségi és minőségi változás volt: saját szobánk lehetett, és hegyvidéki friss levegőnk!

– **Hogyan alakultak iskolás éveitek? Milyen szakmát tanultatok-tanultok? Hol dolgoztatok-dolgoztok világi munkahelyeiteken?**

Peti: Nem voltam egy pedáns tanuló, bejártam az iskolába, elvégeztem, amit kellett, de mindig csak a második volt a tanulás, első a kerékpár. Persze nagy hállával tartozom szüleimnek, hogy támogattak ebben, hiszen ha nem teszik és csak a tanulást erőltetik minden áron, akkor most nem lennék ott, ahol vagyok, talán csak egy sokadik diplomás a számítógép mellől, persze nem akarok megbántani senkit, de az nem én lennék, most is rettentően távol áll tőlem a számítástechnika és mindenféle kütyü – ebben Kriszti az okos nálunk ☺ –, még egy táblázatot sem tudok elkészíteni. De egyáltalán nem bánom, hogy nem tanultam úgy igazán, még az érettségi vizsgám helyett is inkább a Világajnokságra utaztam a magyar válogatottal. Aztán persze sok évvel később leérettségiztem – úgy 4-5 évvel ezelőtt –, most pedig már a Testnevelési Egyetemet taposom, lassan végzek is, ha az Úr is úgy akarja. Azt hiszem egy pillanatig sem bánom, hogy nem az iskola volt a fő szempont nálam, anélkül is megtanultam három nyelven beszélni, amit talán a padban sosem tudtam volna, most pedig lassan diplomám is lesz. A sport pedig rengeteg olyan dologra megtanított, amit a hétköznapi élet sosem tett volna. Emlékszem édesapám mondatára valamikor gimnazista koromból: ha nem tanulsz, akkor legalább csináld a kerékpározást rendesen, abba tegyél bele mindent. Valahogyan így hangzott,

megfogadtam az intelmét. Amúgy nem voltam teljesen buta, a nyolcadik osztályt közel kitűnőre végeztem el, hiszen fontos volt a felvételi miatt.

Kriszti: Szuper általános iskolába járhattam (ma: Farkasréti Általános Iskola), ahol tulajdonképpen mindent megtanítottak, ami a tanuláshoz kellett. Itt kezdtem el rajongani a magyar irodalom és nyelv iránt, rengeteget olvastam. A gimis évek a Baár-Madas Református Gimnáziumban is eléggé meghatározóak voltak, bár inkább a (nem mindig helyénvaló) sztereotípiákat erősítették bennem. Az viszont nagyon jó volt, hogy a baráti közösségemet itt is bármikor elérhettem. Az ELTÉ-n tanultam először magyar szakon (bölcész és tanár). Nem mondom, hogy minden pillanatát élveztem, és azt sem, hogy ami tudást ott szereztem bármennyire is fel tudnám idézni, vagy akár azt, hogy ebbe a szakmába bármikor fejest ugranék ismét (bár aktívan mindösszesen három hónapot tanítottam), de az mondhatom, hogy kemény lecke volt elejétől a végéig. Istennel végigjárva valószínűleg könnyebb lett volna úgy, mint az utána következő út... Borzasztó érzés volt a szakmám és tudásom értékvesztettsége, hogy nem kellettem sehova a diploma után. Évek múltán találtam meg végül azt a foglalkozást, ami igazán tetszett és ment is: edző lettem. Addigra sok éve sportoltam szinkronúszóként. Nem voltak kiemelkedő eredményeim, de szerettem a kisebbekkel foglalkozni, megmutatni nekik én hogy tanultam meg. Az edzőmnek meg kapóra jött, hogy van egy agilis utódjelölt, mert éppen gyermeket várt. Így szép lassan átengedte nekem az egyesületet, ahol már nem sportolóként, hanem edzőként tevékenykedhettem.

– Jártatok-e templomba, gyülekezetbe a családdal? Ha igen, akkor milyen volt a gyülekezet(ek) ahol felnőttek? Hogy éreztétek gyerekként majd ifjúként magotokat a gyülekezetben?

Peti: Kiskoromban engem is megkereszteltek, mint a legtöbb újszülöttet, de soha nem jártunk templomba és nem gyakoroltam a hitet, fogalmam nem volt az egészről és persze senki nem beszélt róla a családban, így nem is tudtam, hogy keresnem kellene.

Kriszti: Igen, jártunk templomba. A Budára való költözéssel egy új gyülekezet tagjaivá lettünk: a Budahegyvidéki Református Gyülekezeté. Egy remek kis csapat formálódott hittanórákon, akikből nemsokára konfirmandusokká váltunk. Négy másik barátnómmal alkottuk a magot, és annyira vonzott ez a közösség, hogy rendszeres látogatójává váltam a gyülekezetnek. Konfirmáció után pedig ez az öt lány megpróbált átugrani egy nagy szakadékot és létrehozni a Kisifit, amire egy teljes évtized várakozott a budahegyvidéki gyűlésben. Erős kapocs lehetett köztünk, hogy ez sikerült is, és először igazán itt tapasztaltam meg Isten munkáját. Évről évre növekedett kis közösségünk, mi pedig amikor lehetett, együtt töltöttük a szabadidőnket. Közös filmnézéseket szerveztünk (akkor még egy friss mozifilm VHS-en nagy szó volt!), és emlékszem az esetre, mikor kizavartak minket a Bajor Gizi múzeumból, mert

a múzeumkertben túlságosan hevesen és a darab komikai oldalát kidomborítva próbáltuk a magunk szórakoztatására eljátszani Shakespeare Sok hűhó semmiért-jét. Egy színészmúzeum elég autentikus környezetnek kínálkozott...

Majd mindannyian egy gimnáziumban is kötöttünk ki: a már említett Baár-Madasban. Mindig tudtunk egymásról, imádkoztunk egymásért. A közösségi életnek szerintem ez a legszebb része, és én ezt kamaszként teljes mértékben átélhettem, csak akkor még nem fogtam fel a jelentőségét... Később, az egyetemi évek alatt egy-egy világi párkapcsolat miatt teljesen el is távolodtam az ifitől, így Istentől is...

– Hogyan történt megtérésetek, milyen út vezetett a Megváltóval való találkozásotokhoz?

Peti: Csak felnőtt koromban talákoztam Istennel, pontosabban 2011-ben. Ekkor kint éltem Németországban, egyedül voltam és egy kedves lány barátom meglátogatót, eljött hozzám pár napra. Az egyik este iszogattunk, jól éreztük magunkat, de sokkal többet ittunk a kelleténél, majd megtörtént, aminek nem kellett volna – most már tudom – lefeküdtünk, én nem emlékeztem szinte semmire. És másnap reggel jött, ami megváltoztatta az egész életemet. Azt kérdezte, hogy hogyan történhetett meg ez, ha én hívó vagyok - valószínűleg fogalmam nem volt, hogy mit jelent hívőnek lenni, csak én azt hittem, ha néha olvasom a Bibliát, akkor az már az. Na, ez a mondat, ami elindított valamit, kerestem, kutattam, hogyan lehet 2011-ben szex nélkül élni, hogyan lehetséges úgy élni, ahogyan ez le van írva. Egy kedves ismerősöm által eljutottam a Budafoki Baptista Gyülekezetbe, ahol feltettem az ostobának tűnő kérdéseimet, és ők készségesen válaszoltak, ha tudtak. Na, innen indult az én megtérésem, ekkor kezdtem komolyabban beleásni magamat a hitbe. A következő évben visszautaztam Németországba és fogalmam nem volt, hogy hol talállok egy gyülekezetet, ahol fejlődhetek a hitben. Nem kellett sokat keresnem, hiszen az ottani lakótársaimról kiderült, hogy ők is hívők és minden héten összegyűlnek, hogy dicsőítsenek, házicsoport is volt nálunk, így nem kellett túl messzire mennem, az Úr már itt dolgozott, segített.

Kriszti: Istentől való eltávolodásom közben többször párkapcsolati krízisekbe kerültem, folyamatosan érzelmi hullámvasúton ültem. Volt sok kilengésem; a salsa világába menekültem, itt találtam egy olyan józanabb közösséget, akikkel jól tudtam magam érezni, közös programokon részt venni. Végül újra elkapott a tanulási láz: beiratkoztam a TF-re, ami több szempontból is jó döntésnek bizonyult. Egy új hobbi, a versenysport láza kapott el, mégpedig az országúti kerékpározásé. Annyira, hogy még a táncot is feledtem miatta, végre volt új motivációm a versenyzésre, és sok tapasztalatot át tudtam emelni a szinkronúszó fiatalok edzésébe.

Közben egy érzelmileg nagyon hosszú párkapcsolatom véget ért. Nagyon megviselt, úgy éreztem, sose leszek már képes szeretni... de ekkor Jézus többször is

megkeresett. Utólag tudom, hogy rengetegszer próbálkozott, de én alig akartam Rá figyelni. Egyszer mégis elért a szívemig, és akkor elkezdődhetett a gyógyulás. Kerestem Őt már, csak a Bibliában hittem, hogy kapaszkodót találok abból a gödörből, amiben vagyok. De sokáig nem is értettem, mit olvasok, csak róttam a sorokat, arra vártak, hogy majd egy csapásra megszűnik minden rossz, elmúlik a fájdalom. Tova is siklottam afelett a sor felett, ami végül fordulópontot hozott: egy oldallal később ért el a szívemig a mondat értelme, ami egyből gyógyírnak is bizonyult: „*Ne a régi dolgokat emlegetétek, ne a múltakon tünődjétek! Mert én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd megtudjátok!*” (Ézs 43,18-19). Megtörtént az, amire vágytam: egy szempillantás alatt múlt el a fájdalom. Szó szerint kerestem utána, hol van, már-már hiányzott... De nem volt sehol!

Nem mondom, hosszú idő volt, míg mindenben oda tudtam szólni az életem Jézusnak... Bizonyára most is akad olyan dolog, amire vágyik az életemből. De akkor ott, a könnyesre olvasott bibliai lapok között végre megtalált, bejött a szívem ajtaján, és én nemcsak a küszöbön hagytam ácsorogni, ahogy kamasz éveimben tettem, hanem kellett ez a mély érzelmi válság is ahhoz, hogy kitárjam végre az ajtót, hogy megértsem, nekem már nem kell semmit tennem, főleg nem erőlködnöm azon, hogy jobban érezzem magam.

– Mikor és hogyan találtatok egymásra? Hogyan vezetett Titeket Isten a párválasztásban? Hol és hogyan indult közös életek?

Peti: Kint Németországban napról-napra fejlődtem a hitemben, remekül éreztem magamat egyedül, minden szép és jó volt, nem vágytam semmilyen lány társaságára, egyáltalán nem érdekelték. Mígnem a nyáron hazautaztam a magyar bajnokságra és ott találkoztam Krisztinával, csak jött, nem kerestem. Beszélgettünk egy keveset, majd megbeszéltünk egy randit. Remek kis nap volt, jól éreztem magamat, elmondtam neki, hogy én megtértem és erre ő is mondta, hogy ő is hívő, nagyon megörültem. Persze ekkor jött a fekete leves, hiszen mondta, hogy neki van párja. Én azonnal kijelentettem, hogy nagyon jó vele lenni, csinos meg minden, de tiszteletben tartom, hogy van valakije, így ameddig tart ez a kapcsolat, én nem fogom őt keresni, majd elváltunk. Hamarosan keresett, hogy véget ért a kapcsolata, már szabad, és persze nagyon megörültem. Hamarosan újra találkoztunk, sok időt töltöttünk együtt, de persze nem volt minden olyan zökkenőmentes, sok bánat és sérelem előkerült, amit biztosan mondhatok, hogy sosem tudtunk volna megoldani, letisztázni, hogyha az Úr nincs velünk. A lényeg, hogy egymásra találtunk, vagyis inkább az Úr hozott össze bennünket.

Kriszti: Isten többször a tudomra adta azt, hogy igenis szeretné, ha itt a Földön is boldogok lennénk: a kerékpározás révén megismerkedtem Petivel, általa sok téren szólított meg újból a Szent Szellem... Nagyon hamar, de egy nagyon áldott házasságot kötöttünk. Sok lelki tu-

sánk volt a menyegzőnk előtt, de mindegyikhez Isten segítségét hívtuk. Néha azon tünődünk, hogy fogja tudni Isten elrendezni bennünk azt a sok kérdést a házasságkötésünk napjáig, de tiszta szívvel és egymás tiszta szívét elfogadón tudtunk az Isten színe elé lépni, és ez hatalmas áldás volt nekünk.

– Hogyan kerültetek ide, hozzánk a budai gyülekezetbe? Hogy történt a bemutatás? Sikerült-e olyan szolgálati területet találni, ami a képességeiteknek, ajándékaitoknak megfelel?

Peti: Szerettünk volna egy olyan gyülekezetet találni, ahol igazi otthonra találunk, jó ideig jártunk ide-oda, míg végül Kriszti rátalált az interneten a Budai Baptista Gyülekezetre. Hamar el is mentünk, és szinte azonnal éreztük, hogy ez a mi helyünk. Igazi szeretettel fogadtak bennünket, nagyon élveztük az istentiszteleteket, melyet akkoriban *Fábián Sándor* lelképásztor tartott. Sok hasonló család volt, mint mi és hamar egy házicsoport is alakult, tehát el tudtunk kezdeni szolgálni. Sajnos ez az évek múlásával megszűnt – mármint a házicsoport –, de a barátság azt hiszem, ugyanúgy megmaradt, és azóta is találkozunk, ha tehetjük, de mindannyiunknak más lett az élethelyzete.

A bemutatásunk is a gyülekezetben történt Krisztivel, amit nagyon bántunk, hogy nem Sándor merített be bennünket, mert pont azelőtt hagyta el az imaházat. De azt hiszem így is szuper, életreszóló élmény marad örökre az a nap. *Kulcsár Tibor* lelképásztor merített víz alá bennünket.

Kriszti: Tudtuk, hogy a munka nagy része csak ezután következik: szeretttünk volna egy olyan gyülekezetet találni, ahol mind a ketten otthon érezzük magunkat és aktív részesei is tudunk lenni a gyülekezetnek. A korábbi közösségi élményeink alapján egyértelmű volt, hogy olyan gyülekezetre van szükségünk, ahol még egyikünk sem járt. A józan eszemet leginkább az Istennel való együtt-járásom óta használom igazán, és ez volt az egyik megnyilvánulása: fogtam jó barátunk, a Google kezét, és megkérdeztem tőle, ugyan van-e Budán baptista gyülekezet (a kényelmesebbik verzió híve voltam: legyen közel, és ha már Petit a baptistákon keresztül hívta Isten magához, hát az olyan rossz nem lehet). Három villamosmegállónyira mutatta tőlünk a térkép a Budai Baptista Gyülekezetet, így amint lehetett, el is siettem egy alkalomra – épp egy csütörtöki Bibliaóra volt nagyon családias hangulatban, és annyira kedves fogadtatás ért, hogy nagyon nem is gondolkoztam, részt vegyek-e további alkalmakon. Alig vártam, hogy Petinek is megmutassam új felfedezésemet, és onnantól rendszeresen is jártunk a gyülekezeti alkalmakra. Az ifivel részt vettünk evangelizációs alkalmakon, szeretttünk bizottságot tenni, a dicsőítő szolgálatban részt venni, amíg csak kettesben voltunk a családban.

– Tudjuk, hogy Isten három gyermekkel áldotta meg házasságotokat. Néhány mondatban beszéljétek arról, hogyan alakult át az életek, körülményeitek azóta,

amióta szülők lettetek? Vajon mi változott bennetek, például az előzetes elképzelésekhez képest?

Peti: Nagyon szerettünk volna gyermeket Krisztivel, úgy gondoltuk, hogy remek szülők, leszünk – reméljük azok vagyunk ☺ –, sok elképzelés volt a fejünkben, de azért mikor ténylegesen megérkezik a várva várt gyermek, na azért az más. Maja lányunk 2015-ben született, tehát sokat vártunk rá, de hála Istennek megjött, talán eddigre voltunk készek, hogy ellássunk egy igazi gyermeket. Maja egy áldott kis csoda, mint a többi kettő is ☺, imádjuk őket, persze néha nem könnyű. Maja után következett Noa, nagyon szerettünk volna egy kistestvért Majának, de sajnos a második babánk elment, de újra csak hála az Úrnak, hogy megjött Noa. Egy teljesen más kis lényt kaptunk Maja után, két tökre különböző ember. Noa után viszont nagyon hamar, mondhatni meglepetésszerűen érkezett Matyi. Úgyhogy igen hamar feje tetejére állt a kis nyugodt életünk ☺.

Azóta nincs megállás, pihenő, mindhárman borzasztó intenzívek, de azt hiszem, hogy szeretjük ezt. Nem mondom, hogy nem fáradunk el a nap végére, de akkor is annyira jó látni őket, olyan sok öröm van bennük. Persze mi is küzdünk sok dologgal, hogy miért nem teszük azt, amit kérünk tőlük, miért kell százszor elmondani valamit, és akkor sem történik semmi...stb. De úgy gondolom, hogy minden napot végig tudunk csinálni, el tudjuk végezni a ránk váró feladatokat, enni adunk a gyermekeinknek, időt töltünk velük, kint vagyunk a szabadban, amennyit csak lehet. És abban biztos vagyok, hogy ezt nem tudnánk elvégezni, ha az Úr nem adna erőt hozzá, nem vezetne bennünket nap mint nap, erre minden nap rájövök és hálát adok érte. Persze az is nagy hálaok, hogy nekem olyan munkám van, hogy sok időt itthon tudok lenni, persze amikor nem vagyok, akkor lehet, hogy hetekig, de amikor ténylegesen itthon vagyok, akkor én osztom be a napomat. Együtt tudunk reggelizni, ebédelni, vacsorázni, ki tudunk menni együtt a játszóra, el tudom vinni a gyerekeket iskolába, óvodába. Azt hiszem, ez egy igazi csoda számunkra és borzalmasan nagy hála van bennünk.

Kriszti: A házasságkötésünk után szépen lassan megérkeztek a gyerekek is. Több, mint hat éve van köztünk Maja, Noa éppen 3 éves múlt, Matyi is nemrég töltötte a másfelet. Igazán mondhatom, hogy mindegyikük Isten ajándéka, a legnagyobb kincsek, amit e Földön kaphatunk, rajtuk keresztül hihetetlen sokat tanultunk Isten szeretetéről pár év alatt! Óriási felelősséget is kaptunk velük, nagyon nehéznek érezzük ebben a világban őket a helyes úton tartani. De csodálatos módon a legjobb, leghűségesebb barátaink – ahogy nekünk is – éppen a gyülekezetből kerülnek ki. Nehezebben tudunk részt venni a szolgálatokban, bár voltak Istentől kapott álmaim... De Maján látjuk, hogy az első hat év mennyire meghatározó a gyerekek életében, és ennek mi szeretnénk aktív részesei lenni, ez most majd' minden energiáinkat leköti!

– Van-e kedves ígétek, éneketek?

Peti: Minden nap olvasom a Bibliát, de nekem nincs kifejezetten kedves ígém, azt hiszem, mindig kapok olyat, ami egy bizonyos pillanatban pont oda illik. Valószínűleg nem én lennék az első egy bibliai ki-mit-tud-on, lenne még mit tanulnom, de teszem minden nap. Én nagyon szeretem a dicsőítő dalokat, azok nagyon meg tudnak érinteni, főként, amelyben igazán érzem az erőt, az átélést, azt hiszem, több ilyenre lenne szükségem.

Kriszti: Ez az igevers függ nálunk a nappaliban egy képen: „*Bizzál az Úrban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj!*” (Péld 3,5-6)

– Milyen terveitek vannak?

Peti: Hogy milyen terveink vannak, nem is igazán tudom, mindig van valami, ami sokszor változik is :) minden nap azért imádkozom, hogy tudjak szolgálni, bárhol is, de tudjak, és hogy jobban értem az Úr útmutatását. Szeretnék minden nap örülni annak, ami van és sokkal többet mosolyogni. Szeretnék a gyermekeinknek is igazi példa lenni, hogy lehet máshogyan is élni ebben a mostani furcsa világban. Szeretnék mindig hittel, megértéssel és szeretettel vezetni őket. És persze szuper lenne egy farm, egy igazi country. Nagy álmom, hogy elmenjek Texasba, körbeutazzuk Amerikát.

– A hálaadónaphoz kapcsolódva milyen hálaokokat tudtok említeni az eddig megélt járványhelyzetben tapasztaltakból?

Peti: Nekünk sok szempontból pozitív volt az elmúlt időszak, rengeteg időt tudtunk együtt lenni, szinte minden napot közösen töltöttünk, ami megfizethetetlen. Hálaok vagyunk, hogy elkerült bennünket a betegség, pedig én rengeteget utaztam, amikor már lehetett. Jó volt az is, hogy tudtunk segíteni más embereken, akik éppen karanténban voltak, például kenyereket sütöttünk itthon és elvittük ajándékba. Azt hiszem, az emberek is megtanulták egy icipicit jobban tisztelni egymást, de sajnos még mindig messze vagyunk az igazi tisztelettől. Krisztivel mindig úgy gondolkoztunk ebben az időszakban is, hogy megteszünk minden tőlünk telhetőt – gondolok itt az oltásra például, amit amúgy mi nagyon korán meg is kaptunk –, de az Úr kezében vagyunk.

– Köszönöm őszinte válaszaitokat, és ezzel az ígével kívánom, hogy Isten továbbra is áldja meg közös életetek, gyermekeitek életét, és közösségi életeteket is!

„*Amilyen irgalmas az apa fiaihoz, olyan irgalmas az Úr az istenfélőkhöz. Hiszen tudja, hogyan formált, emlékszik rá, hogy porból lettünk. Az ember napjai olyanok, mint a fű, úgy virágzik, mint a mező virága. Ha végigsöpör rajta a szél, vége van, még a helyét sem lehet felismerni. De az ÚR szeretete mindörökké az istenfélőkkel van, és igazsága még az unokáikkal is; azokkal, akik megtartják szövetségét, és arra törekcsenek, hogy teljesítsék rendelkezéseit. ... Áldjátok az Urat, ti, teremtményei, mindenütt, ahol uralkodik! Áldjad, lelkem, az Urat!*” (Zsolt 103,13-18, 22)

Ádány Judit

IMAHÁZUNK TÁJÁN

Őszi Gyermekklub-ünnepély

A koronavírus-járvány miatt több mint másfél évig nem volt lehetőségünk *Gyermekklub-ünnepélyt* tartani. Most viszont a lazább nyár után, a növekvő mértékű beoltottság tudatában mertünk tervezni és szervezni egy újabb találkozást a rászoruló családok gyermekeivel. Erre 2021.

október 3-án, vasárnap délután került sor imaházunkban. Meghívásunk nyomán harminc gyermek jött el a szülei kíséretében.

Nagy Jánosné Zsuzsa köszöntő szavai után Nagyné Kalán Évi és Boda-Szlepák Viki tanítottak meg egy éneket a résztvevőkkel. „Az én Istenem erős, hatalmas Isten. Nincs olyan, mit Ő nem tehet.” – szöveg egyre hangosabban a bizonyágtétel. Ezt követően került sor a rajzos evangélizációra, amelyen *Süveges Ruth* a vak Bartimeus történetén keresztül mutatta be az Úr Jézus testet és lelket meggyógyító irgalmát és szeretetét. „Barti” (ahogy az előadó becézte) egészen addig kiáltozott segítségért, amíg Jézus tudomást nem szerzett róla,

és azt nem üzenté a tanítványok által: „Ő hív téged!” Boldogan ment hozzá, hogy gyógyulásban és szabadulásban részesüljön. Attól kezdve nemcsak testi szemei álltak helyre, hanem lelki látása is kitisztult, és attól kezdve Istent dicsőítő, engedelmes életet élt.

A korábban tanult ének elmélyítése után osztottuk ki az *ajándécsomagokat*, amelyek ezúttal tanszereket, édességet és játékokat tartalmaztak. Ünnepélyünk végén minden vendégünket *kaláccsal és meleg teával* kínáltuk meg, amelyeket az udvaron felállított asztalok mellett fogyaszthattak el. A kisteremben *használt ruhák óriási választéka* várta a szülőket, akik örömmel „turkáltak” alkalmas darabokat keresve.

Hálát adunk mennyei Atyánknak, hogy kihasználva a kedvező járványhelyzetet, megtarthatunk egy újabb Gyermekklub-ünnepélyt. Azért könyörgünk, hogy az örömezenet eljusson a szívek mélyére, és gyümölcsöt teremjen!

Kolozs Nagy János

Hálaadónap – 2021. október 17.

*„Amikor együtt vagytok, mondjátok zsoltárokat, himnuszokat és Lélektől ihletett dalokat! Énekeljétek és mondjátok dicséretet szívetekben az Úrnak, és mindenkor mindenért adjátok hálát Istennek, az Atyának a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében!”
(Ef 5,19-20)*

BIZONYSÁGTÉTEL

Lassan két éve már, hogy a járványhelyzet ilyen vagy olyan alakulása, és azok következményei határozzák meg az életünk sok területét. A Hálaadónap után ennek az időszaknak a hálaokairól írtak bizonyoságtételt kedves testvéreink.

„Nézd az áldást, nézd meg egyenként...”

Így szólít fel kedves énekünk, aminek érzem, hogy nem tudok eleget tenni. A leltárom hiányos, pedig igyekszem!

Itt ülök az imaházban a hálaadónapon – már ez is kegyelem. Nézem az ismerős arcokat, akikkel együtt járjuk a keskeny utat. Sokakat nem látok, hiányoznak. Mindannyiunkért hála van a szívemben. Előttem a kedves hálaoltár: a megnyitott Biblia, a szép, nagy kenyér, a mosolygós gyümölcsök, színes virágok, s a szószéken egy pohár tiszta víz a lelkipásztornak. Atyánk adta és őrizte meg szavát, üzenetét az évezredek alatt. Ő adott elég esőt és napot a gabona beéréséhez, így lett meg az

idén is a mindennapi kenyерünk. Ő érlelte a gyümölcsöket, színezte a virágokat és a szép őszi leveleket. Tiszta vízből és az Élet vízből ihat a pásztor és a nyáj egyaránt. Mindezek hálaára hangolják a szívemet, ha lehangolódtam volna.

A szép imaházban ülök, amelynek egy-egy része most megújult, korszerűsödött. 1965-ben, az épület átadásának évében jártam itt először vendégségben. És most örülök, hogy idősebb koromban, lakáshoz közelebb ide járhatok, sőt, ide tartozom. Hálás vagyok az Úr házáért, amely lehetőséget biztosít a gyülekezeti élet gyakorlására.

Hálás vagyok Isten őrző kegyelméért, családomért, lelki testvéreimért, a földi javakért, a meglevő egészségemért, amely csak részben egész. Azon gondolkodom, hogy milyen a Krisztusnak kedves hála? Bibliai példák-ból, történetekből mozaikként rakom össze. A mindentudó Isten látja, hogy mi van a szívemben, mégis valahogy ki kell fejeznem. Van hálaérzet is, de nem lehetek csak elméletben hálás. Hálát mondok és adok. Ezek összetartoznak, felerősítik és kiegészítik egymást.

Azt a kérdést is érintem válaszomban, miben változtam a vírushelyzet miatt? Rab Zsuzsa verse jut eszembe: „Amikor a falak megtántorodnak körülöttem.... ne félj. Akkor sátorba költözz!”. Én is közelebb mentem Istenhez, az Ő oltalmába, hajlékába. Tudtam eddig is, hogy az Ő kezében van az életem, de hogy ilyen törekény a biztonságunk, ez nagyon megérintett és elgondolkodtatott. Az egyik dolog amiben változtattam, a lényegtelen dolgokhoz nem ragaszkodom, a fontosokra nagyobb hangsúlyt helyezek. Számomra a másik pozitív hozadéka a vírushelyzetnek az emberi kapcsolatok megbecsülése, értékelése és ápolása. Amikor Ádám előtt az Édenkertben felvonultak a teremtett élőlények, nevet adott ugyan nekik, de a fejét ingathatta: nem, nem. Csak a másik emberben talált méltó segítőtársra. József Attila így ír: „Hiába füröszköd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat”. Akikkel kapcsolatban vagyok és kerülök, igyekszem harmonikus, békességes

légkörben lenni. Megkérdezem, mert érdekel a sorsa, hogyléte. Meghallgatom és kifejezem együttérzésemet bánatában, örömeiben.

Az elmúlt hónapokban sokan mondták, hogy szeretnék már visszakapni a régi életüket. Persze, értem én, hogy ez a vírus előtti lehetőségekre vonatkozik. Én nem a pandémia előtti életemet szeretném élni, hanem a tudott, de elhalványult lényeges dolgokat fontossá tenni. Elengedni a lényegtelen, hogy jól meg tudjam ragadni a lényegét. Nagyra értékelni, megbecsülni a családi, testvéri, baráti kapcsolatokat.

És végül, mivel még nálam van a szó, amit köszönök, kérek az Úr Jézustól egy nagyon jó szemüveget, vagy inkább krisztusi látásmódot, hogy ne csak nézzem, de lássam is: Atyám kezéből mennyi jó is ért.

Simola Ilona

Hálaadó zsoltár

Atyám! Köszönöm a Fényt,
s a Fények Fényét: áldott Fiadat.
Köszönöm szememet, hogy látok,
és szívemet, hogy látlak – látva Őt.

Köszönöm a nyüzsgő nappaloknak
kemény, keserű-édes, emésztő robotját,
s az éjszakákat, amikor Te folytatod csendben,
amit én elkezdtem nappal,
s Te elkezded bennem és körülöttem,
amit majd új nappal folytatnom nekem kell.

Köszönöm az Időt.
A Múltat, melyben ottmaradtam,
a Jelent, amelybe bölcsen engem is beleszerkesztettél,
s a Jövőt, melyben kitartó kegyelmed folytán

ott látom még a nekem kihagyott helyet.
És köszönöm a még távolabbi, sejthető jövőndöt,
hol Idő nem lesz többé,
csupán csak Te meg én.

Köszönöm ezt a borzongatón gyönyörű száguldást,
melyben a súrlódásoktól forróvá tüzesedett öntudat
szilaj-merészen, mint egy úrhajó
vágat a végtelenbe: Feléd, Hozzád.

Köszönöm a bűneimet, amelyek földre kényszerítettek
Téged, égi Szerelmem, Megváltóm...
Másképp hogyan lehettél volna enyém?!

Veled boldog vagyok kimondhatatlanul,
s néha azért vétkezem csupán,
hogy Benned leljek enyhülést vétkemre.

Köszönöm a kesernyés próbák prését
s a kő-súlyú, búsító bánatokat,
melyek alatt kicsordul életemből
a gyermeki ragaszkodás mézízű mustja,
s kihull lelkemből
a hitelenség szennyes törkölye.

Köszönöm a vakot, akinek tegnap este
rongyos sapkájába ejtettem egy forintot,
és köszönöm, hogy megáldottad ajkam
vigasz-forint szavakkal, amelyeket odaadnom
vakoknak és lelki nyomorékoknak – hivatásom,
halálosan komoly, nagy kötelesség.

Köszönöm a karmos embereket,
hűtlen barátokat és hű ellenségeimet,
kik kusza ábrákat karmolnak naponta
arcokra-szívemre.
Tudom: ujjuk hegye nagyon sokszor
a Te szent akaratom eszköze,
hogy kiformáld velük rajtam
arcodnak egy-egy drága, finom vonását,
míglén kiábrázolódik
Krisztus hatalmas lényem bennem.

És köszönöm a szavak faragva formálható
oltárköveit,
melyekből most is oltárt emelhettem,
hogy hódolattal megáldozzam rajta
– jóillattétel áldozataként –
Atyám, Neked, a szívemet.

Gerzsenyi Sándor

Hálaadás

A járványhelyzet leginkább azt mutatta meg, mennyire össze vagyunk kötve családként. Szűk családként Zsolttal és a gyerekekkel. Nélkülöznünk kellett a nagyszülőket, a testvéreimet, a barátainkat, a gyülekezetet. Isten azonban nem kellett nélkülöznünk egy pillanatra sem. Ezért pedig igazán hálás vagyok.

Itthon mindenben támogatnunk kellett egymást, nem fordulhattunk segítségért senkihez a karanténok alatt. Sajnos betegek is lettünk, de Isten megtartott bennünket. Különösen hálás vagyok, hogy a gyerekek teljesen tünetmentesek maradtak. Ebben az időszakban még arra is figyelni kellett, hogy egymást felváltva tudjunk pihenni, miközben gondoskodni kellett Leáról és Rebiről, sőt Zsolt munkája sem állt meg. Hálás vagyok, hogy tudott dolgozni! Sosem

voltunk még ennyire egymásra utalva. Hiszem, hogy ez az időszak megerősítette a kapcsolatunkat, ezért is hálásak lehetünk.

A technikának köszönhetően tudtuk tartani a kapcsolatot a családtagjainkkal, barátainkkal és a vasárnapi istentiszteleteket is mindig meghallgattuk együtt. Ami pedig számomra még hihetlenebb, hogy a gyerekalkalmak is működtek online. Pedig őszintén nem hittem benne. Isten azonban ott volt és ezt is a kezében tartotta. Igazán hálás vagyok.

De olyan izgalmas esemény is megtörtént a családban, hogy a nővérem férjhez ment a járvány idején. Amikor csak a két tanú lehetett velük maszkban. Szerencsés vagyok, mert én voltam a tanúja. Hálás vagyok érte, hogy holmi világjárvány nem állította meg elhatározásukat.

„Aki hálaadással áldozik, az dicsőít engem, és aki ilyen úton jár, annak mutatom meg Isten szabadítását.” (Zsolt 50,23)

Baranyainé Juli

Életváltások Covid idején

Miért vagyok hálás az elmúlt másfél év vírushelyzet után?

A világban többször elhangzik, hogy legyen vége ennek a Covid-helyzetnek, hogy minden ugyanúgy folytatódhasson. Én nem ülök fel erre a vonatra, mármint az „ugyanúgy” részére. Annyira telezsúfoltam a naplómat, hogyha nincs ez a külső tényező, amely megálljt parancsol, akkor nem tudom, hogy hogyan írtam volna meg a szakdolgozatomat, hogyan készültem volna fel az államvizsgára, hogyan értékeltem volna át helyzeteket, emberi kapcsolatokat, mikor tanultam volna meg a bevásárlás tervezést, pénzbeosztást, főzés előnyeit. Azért, mert beszippantott a sok jó program, esemény, találkozó és Covid-helyzet előtt még gyenge voltam lemondani, meghúzni a határokat, csak akkor tettem, ha pl. 2 program esett egy napra, akkor abból egyet lemondtam. Hálás vagyok, hogy ebben az időszakban Istenünket jobban megismertem, megtapasztaltam, és az elmélet mellett, az „agyamból a szívembe”, viselkedésembe is átültetődtek az ő igazságai. Nem szeretném, ha ez abbamaradna.

Többször viccelődve elhangzik ez a mondat a számból, hogy jó lenne újra egy kis karantén. Amint megfogom ez a gondolat, az jut eszembe, hogy ez azt jelenti, hogy újra le kell ülnöm és átértékelnem az időbeosztásomat, nem pedig külső nyomástól várni azt, hogy le-

gyen idő az otthoni vádolástól, büntudattól mentes pihenésre és fókuszált tanulásra is.

Miben változtak a kapcsolataim?

Változott az Istennel, emberekkel is (mások, magam). Nem tudom, kedves Testvérek, hogy Ti hogy vagytok ezzel a témával, de én hajlamos voltam nem eléggé értékelni azokat az embereket, akik kimutatják a szeretetüket és inkább azokat igyekeztem „megnyerni” vagy meggyőzni, akik nem kedvelnek. Ez is változott. Felismertem, változtattam. Hálás vagyok ezért a folyamatért is. A családomhoz is többet utazom haza és jobban értékelem azokat az embereket is, akik mellettem vannak és nem kell kiérdemelni a figyelmüket, törődésüket.

Istennel szeretnék élőbb kapcsolatot és közösséget, az Élő Forráshoz menni minél többször és nem az emlékekre hagyatkozni. Ebben az időszakban igencsak előjött az identitás, ki vagyok én, önértékelés, önbecsülés téma és örülök, hogy ebben is mellettem van Isten, itt is vezet, gyógyít. A reális, Isten szerinti énképem, önismeretem kezd kialakulni. Azt hiszem, megtérésem óta sokszor természetesen fakad belőlem a szeretet, bátorítás, elfogadás. Másokat már egyre könnyebb így látni, magamat viszont nehéz. A szeresd felebarátodat mint magadat ígét ebben az időszakban fordítva is próbálom alkalmazni, hogy szeressem magamat úgy, mint a felebarátomat.

Mi újat hozott ez a helyzet?

Megtanultam, hogy kire, kikre számíthatok a bajban. Szeretek szervezni, hívogatni és ez az időszak kedvezett

annak, hogy Budapesten és Magyarországon kívül élő ismerőseimet is el tudtam hívni ifire, keresztény programokra, mivel egyre több minden volt hibrid (online és élő) módon is elérhető.

Miben változtatott az életvitelemben?

Az Úr napja és a csendességek sokkal többször sikerülnek úgy, ahogy szeretném, ahogy az szerintem ideális. Ezt úgy értem, hogy odaszántabb vagyok ebben. Megtanultam beszélni, aludni, tanulni, pénzt és időt beosztani, főzni. ☺ Azaz, fejlődhettem az alábbi területeken az Ige tükrében, mivel voltam keresztény programokon: kommunikációs, lelkipásztori, időbeosztó és pénzbe-

osztó (Compass) alkalmon, képzésen, tanfolyamon. Emellett az alvászavar témát testi és szellemi tényezők szempontjából is körüljárhattam.

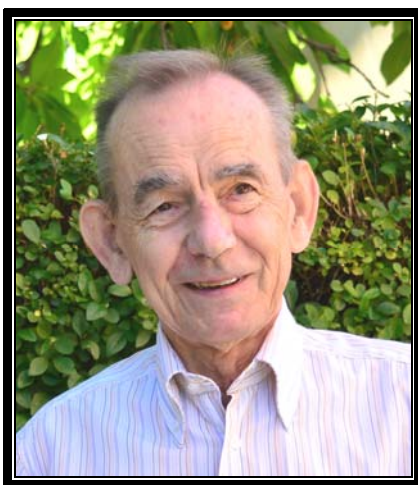
Próbálom ezeket alkalmazni a gyakorlatban is, de mivel néha besokallok attól, hogy túl tudatos vagyok, akkor vannak napok, időszakok, amikor próbálok szabadabb lenni és nem beleesni a részletes tervezés csapdájába, mivel azt nem gondolom jónak.

Mi lett hangsúlyosabb, mi halkabb?

Isten lett hangosabb. Halleluja!

Brindza Bea

BÚCSÚZUNK

Dr. Bocska Róbert

1938 – 2021

Róbert 1938. november 1-én született. Édesanyja korán meghalt, édesapja, *Bocska István*, aranyszívű nevelőanyja *Békefi Eszter* voltak, aki mindent megtett, hogy ne érezze az édesanyja hiányát. A régi imaházba gyerekként szeretett járni, csoportjelenetekben játszott, de zenélt a gyülekezet mandolin zenekarában, és még nagybőgőzött is néha. A háború alatt ott laktak az imaház mellett, azt a bombázást, ami az Árvaházat és az ő házukat a földig rombolta az árvákkal együtt élték át a pincében. Ezek meghatározó élmények voltak az életében, ekkor már átélte, hogy Isten megőrizte őket.

Róbert hitélete kamaszkorában kezdődött, 1956-ban aktívan részt vett az akkori eseményekben, majd következett a katonai szolgálat, ami kis híján véget vetett a lelki dolgokban való tisztánlátásának. De töretlenül bízott Isten gondviselésében, tudta, hogy Isten szereti, vigyáz rá, mégis jó néhány év kellett ahhoz, hogy visszataláljon a feltétlen hit világába. Nagybátyjával járt a Farsori Evangélikus Gyülekezetbe, ahol 1969-ben meg is keresztelkedett. Kedves igéje ez volt: „*De én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited: azért, ha majd megtérsz, erősítsd atyádfiait.*” (Lk 22,32).

A tanulás, az olvasás nagyon lekötötte, majd megismerkedett a sémi nyelvcsaláddal. Ebből is a perzsa nyelv érdekelte a legjobban, amiből ledoktorált. Ezenkívül még sok nyelven beszélt. Első házassága nagyon rövid ideig tartott, de született egy kislánya, *Fatima Ágnes*, akit egy ideig egyedül nevelt.

Ő és én negyvenöt éve kötöttünk házasságot. Nagy szeretetben és békességben éltünk. A házasságkötésünk a békési imaházban volt, ahol *Papp József* lelkipásztor megkérdezte Robitól: Fogsz-e akadályt gördíteni az elé, hogy feleséged a hitét gyakorolhassa? A válasz ez volt: Soha nem fogom akadályozni. Ez így is történt. Felneveltük Ágit, és született négy unokánk.

A szívemben ott volt a vágy, hogy ő is az Úré legyen. Sokszor hívtam őt az imaházba, de nem jött még nagy ünnepeken sem. Felvettem kamerával az istentiszteleti alkalmakat, hogy hazavigyem. Semmi eredmény nem volt. Egyszer készülődtem az imaházba, és annyit mondott nekem: veled megyek! Ez fordulópon volt? Isten dolgozott a szívében. Ebben az időben *Dr. Almási Tibor* volt a lelkipásztorunk. Ez a folyamat nagyon lassú volt, de a Lélek dogozott, mert megérintette az Ige az ő szívét. Olvasta a Bibliát egész nap. Vásárolt magyarázatos Bibliát is. Mindent elolvasott, ami a Bibliával kapcsolatos volt, jóllehet a Bibliát ismerte. Az ő életében nem volt úgymond „pálfordulás”, hiszen ő jónak született. Élete szabad lett a bűntől, és Isten békessége betöltötte a szívét. Másképp látta a világot.

Rendszeresen jártunk házicsoporthoz, amíg a betegségei engedték. Soha nem panaszkodott. Augusztusban a mi kertünkben volt a házicsoporthoz, és akkor Gulyás Jenőnek azt mondta: Szeretnék bemelegkezni! Erre nem került sor. Isten másképpen látta az ő állapotát. Néhány nap múlva elcsúszott és combnyaktörést szenvedett. Amikor odamentem hozzá ennyit mondott: „Jolika! Hagyjatok meghalni!” Innen kezdve ő az Atya felé indult. Megoperálták. Fájdalmai voltak, szenvedett, küzdött. Négy hétig tartott. Róbert betelt az étellel. Így ment az ő Urához 83 évesen. A bemelegítése a mennyben történt, hitem szerint.

Bocska Róbertné Jolika

RENDAHGYÓ BIZONYSÁGTÉTEL

Mottó: „Ki kétkedőn boncolja Őt, annak választ nem ad, de a hívó előtt az Úr megfejtí önmagát.”

Kedves Kriszta!

Mindjárt 30 éves leszek. Ha most szemtől szemben látnánk egymást – mivel kulturált vagy, visszafognád a nevetésedet –, talán rákérdeznél, hogy jól emlékszem-e a születési dátumomra. Igen, jól. Mert a hívó embernek két születésnapja van: egy földi és egy mennyei, amikor újjászületett. Én 1991. november 12-én születtem újjá, döntöttem életem legfontosabb kérdésében, tehát mindjárt 30 éves vagyok! Hurrá!

Földi és mennyei dolgok – ezek határozzák meg az életemet. Mielőtt nekikezdtem volna ennek a nyolcadik levélnek, elolvastam az előző hetet. Az első végén írtam egy listát, hogy mikről szeretnék még beszélni Neked, milyen témákat tartok fontosnak, ami egy még nem hívó, Istent kereső embernek érdekes lehet, amikből rálátást kaphat arra, hogy a hívők hogyan gondolkoznak, éreznek, mi alapján élnek, hoznak döntéseket azokban a dolgokban, amik körülvesznek bennünket. Írtam már Neked a megtérésemről, a Biblia egyedüliségéről, Jézus személyének megkerülhetetlenségéről, a döntés fontosságáról, a bűnről és a húsvét örömről, a kétpólusú világról és a sátánról. Belekezdünk a Teremtéstörténet egyetemes üzeneteinek felfedezésébe, az Édenkert, a szeretet megismerésébe, az ember teremtésének velejáráiba: LMBTQ-téma, kétneműség, és legutóbb a házasság egyetemes jellemzőibe vezettelek be. Megvan a többi téma is, és erősen gondolkodtam, hogy melyikről is írjak most. Végül két esemény befolyásolt döntésemben (lehet, hogy szentebbül hangozna, hogy így vezetett az Úr, de én ezt nagyon ritkán használom – meg főleg azt, hogy Isten ezt vagy azt mondta nekem –, mert ha mindenre ezt használom, akkor elhasználódik, degradálódik): egy külföldi nyaralás-öszölés, és október 23-a ünnepe.

Nyolcadik levelem témája tehát a *hazaszeretet*. Ha címet adnék neki, akkor ez lenne: Teljességünk a kettős hazafiság! Ehhez máris elolvasható *Túrmezei Erzsébet* mellékelt versét.

Bármily furcsa, de a hazaszeretet is az Édenkertből ered, ami, ha bűntől szennyezetlen marad, akkor az összes ember hazája lett volna, egynyelvű (lásd: Babel tornya 1Mózes 11), határoknélküli és tökéletes. *Mert eredetileg úgy lettünk teremtve, hogy a földön lesz öröklétünk.* És ez nem lett kiködölva az emberből, ezért ragaszkodik hozzá, szereti a földet, a hazáját. Mivel porból lettünk, ez anyagi létünk legmélyebb kötődése. És nincs ebben semmi szégyellnivaló. Isten teremtette a földet, Ő adta hazájául, otthonául az embernek, teljesen természetes, ha szeretjük, még akkor is, ha hívők vagyunk, tudjuk, hogy új hazánk lesz, mert Isten elpusztítja a földet a bűn terhe miatt. Addig itt kell élnünk. Isten alkotta a természeti környezetünket, és ez csodálatraméltó, sok zsoltár szól erről, sőt Istenhez vezető út is! Nem szabad összekeverni a természet, a teremtett világ szeretetét azzal a fogalommal, ami úgy jelenik meg a Bibliában, hogy a világ szeretete. Minden értünk, a javunkra lett teremtve, azt szeretnünk, óvnunk kell, de nem előzheti meg a Teremtő Isten szeretetét, nem lehetünk természetimádók, földanya, holdanya imádók, a pénz rabszolgái, csak az anyagi világ nyújtotta örömeik élvhajásai.

Két hazám van

Két hazám van,
első és második hazám.
Mindkettőt szeretem.
A másodikat akkor igazán,
ha az elsőből él az életem.
A második a föld
és az első az ég.
A második a közel,
az első: nem tudom,
közel vagy messze még.

A második hazám
virágot ad nekem,
kenyeret ad nekem,
kaszanyéllal s építőkövekkel
miatta kérgezem a tenyerem.
Belémélyeszttem az ekém vasát,
s terem.
De ha az első nem ragyogna rám,
nem volna más a második hazám,
csak sírverem.
Mert azt mondanám, hogy nem érdemes.
Rigó füttyülne, a pacsirta szárnya
dalterhesen nagyon magasan szállna,
a szép tavasz-világ
zengne, fakadna, bomlana.
Lüktetne fában, kőben és szívekben
az élet dallama,
mégis azt mondanám: nem érdemes.
Ugyan miér',
Ha minden véget ér?

A lomb lehull, tavaszra jó a tél,
még a bimbóból is halál beszél.
De én nem mondom, hogy nem érdemes,
és töröm az ugart,
és mindegy nekem, akármeddig tart.
A téli fák csontujjaira is
békésen rámosolygok: majd kihajt.
A sír az egyik part,
és túl a másik part.
Itt véget ér,
itt akármeddig tart,
ott végtelen.

Ez a hit jár velem.
Az Isten jár velem.
Húsvéti Isten és húsvéti hit.
Ugart török, vetek és aratok,
s fejem télben, tavaszban csüggedetlen
felemelem.

Túrmezei Erzsébet

(Nem, nem vagyok fényevő, tudom, mi kell a megélhetéshez, és hogy ez mennyi munkába kerül, és igen, változtak a költségek szokásaink is az évek folyamán. És tudjuk, hála az Úrnak, hogy a bölcsességet Tőle kell elkérnünk, hogy a mennyei és földi „befektetéseink” Neki kedvesek – gyerekeinknek és másoknak pedig a hasznára legyenek.) Az emberi mértékletesség is viszonylagos sajnos, mert nem egyforma anyagi javakkal rendelkezünk, de a mi alapvető fontosságai sorrendünk ez: „*Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükséget szenved, és bezárja előtte a szívéét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete?*” (1János 3,17) Nem tudjuk jóllakatni a világ összes éhezőjét, nem tudunk mindenkinek adni, de akinek tudunk, annak adjunk!

Szóval: hazaszeretet. A hívó ember hazaszeretete, az én hazaszeretetem, amit jónak gondolok, a Biblia alapján.

Nemrég nagyot merészeltünk, és külföldre mentünk „nyaralni”, ahol nagyjából jól is ment minden az utolsó estéig, amikor is rosszul lettem (valószínűleg valami megfertőzött), amit hatszor sikerült produkálnom egy éjjel alatt. Mákszemnyi hittel (egyik bibliai történetben Jézus a mustármagnyi hitet említi, mint mércét) férjem, Misi azért imádkozott értem, hogy másnap este haza tudjunk menni a repülővel. Gyerekeink, mások is imádkoztak, mi is egész nap. A jó Atya megkönyörült rajtunk, és bár egész nap csak vizet ittam és feküdtem, kibírtam a hazautazás hat órás maceráját, a repülőutat. Az utolsó napi fekvésem alatt gondolkodtam azon, hogy nagyon szeretnék már magyar szót hallani, nem szeretnék külföldi kórházba kerülni, nem érzem magam ott otthon. Kivilágosodott előttem, hogy a világtörténelem során azoknak az embereknek, akik valamilyen okból (politikai, üldözés, éhínség) elhagyták a hazájukat, mibe került az. Szerintem a legtöbb esetben olyan – büntudattal vegyes – iszonyú elkeseredettség, mély szomorúság és kilátástalanság érzet vezethetett ehhez a lépéshez, mert egyébként nem tették volna meg. Elhagyni, elszakadni a hazánktól, amit szeretünk, ahhoz félni kell, ahhoz reménytelenség kell, ahhoz nem elég a jobb jövőbe vetett hit. Az félig meghalás. Bár csöppet sem érzem (érezzük) jól magam a mai magyar politikai környezetben, nem tudnék innen elszakadni. Mert ugyan korlátozva érzem magam, és bár törekednek rá, de még nem vették el teljesen a szabadságérzetemet.

És jött október 23-a ünnepe. Olvastam néhány cikket, megnéztem dokumentumfilmet, játékfilmet is ebben az időben. A *Szabadság, szerelem* című film felidézte azt az eseményt, amikor az 1956-os melbourne-i olimpián küzdő magyar vízilabdaválogatott elődöntőt játszott a szovjet csapattal. Azoknak a szovjet sportolóknak semmi közük nem volt a forradalomhoz, nem akartak ők uralkodni a magyarokon, nyilván, hogy a győzelmük fontossága, súlya a hidegháborús viszonyok miatt volt lényeges: megmutatjuk mi a világnak, hogy milyen erős a szovjet hatalom a sportban is! De akkor már mindenki tudta, hogy szovjet segítséggel leverték a

magyar forradalmat, és ez a hangulat határozta meg ezt a meccset. Nem lehetett nem úgy küzdeni, hogy ne lett volna a tudatukban, hogy az ellenfél az ellenséges ország, nagyhatalom állampolgáraiból áll. Iszonyú nyomás lehetett a szovjet sportolókon is, ami ki is bukott, amikor fizikai erőszak történt a vízben, és egy magyar játékos vérző arccal szállt ki a medencéből. De a magyarok győztek, sőt az olimpiát is megnyerték a jugoszlávok legyőzésével. Azok a magyar vízilabdás fiúk akkor és ott az ország szabadságának elvesztésén a győztes játékkal elegáns erkölcsi revánsot vettek. Még ha ez csak jelképes elégtétel is volt. Úgy küzdöttek, hogy tudták mi történt otthon, fűtötte őket a hazaszeretet. Legalább itt győzzenek! Nekik egy eszközük volt ott és akkor: a legjobb tudásuk szerint vízilabdázni, azt adni, amit csak ők adhatnak. És sikerült nekik. Én pedig megint megértettem valamit a hazaszeretetről.

A Bibliában ez a kifejezés nem található. A hazát a szülőföld, ország, a nemzet fogalmakkal nevezi meg. Isten Ábrahám elhívásával, a zsidó nép megszületésével, majd Izrael kialakításával hív életre egy nemzetet. Azonban a zsidó nép története kezdettől fogva nem csupán egy nép története, hanem az ő esetükben a nép és Isten csak együtt értelmezhető. Izrael történelme az Isten által kiválasztott, Őt a világnak bemutatni elhívott nép története. Isten törvényeket és rendelkezéseket adott az életük szabályozására, és a Vele való kapcsolat fenntartására. Az Ő mindennapos jelenléte létfontosságú volt. A kánaáni honfoglaláskor minden törzs megkapta az országból a saját részét, városokat alakítottak ki, és a honfoglalás végén pedig a nép újra elkötelezte magát az Úr mellett (Józsúé 24). Ezután Izrael története egy hatalmas hullámvasút: amikor betartották Isten törvényeit fenn voltak, ahogy elfordultak Tőle, jött a lejtmenet. És ez így ment egészen Jézus koráig. Jeremiást hazaárulónak tartották, mert közvetítve Isten akaratát, elmondta, hogy jön a fogság. És Jézusban is azért csalódott sok követője, mert azt hitték, hogy az Ő idejében Izrael megszabadul a rómaiak igájától, helyreáll az ország, és Ő fog uralkodni. De Ő a bűnökből való szabadulást hirdette. Azt már Te is tanulhattad történelemből, hogy Krisztus után 70-ben Titus lerombolta Jeruzsálemet, és a zsidók ténylegesen szétszóródtak a világban. Róluk majd írok egy külön levelet.

Az én meglátásom az, hogy a Bibliában úgy esik szó a hazaszeretetről, mint ami Isten nélkül nem értelmezhető, nincs a helyén, és Nélküle több lesz a jelentősége, mint ami valójában az.

Megkérdeztem néhány kedves, közeli ismerősemet, hogy nekik mit jelent a hazaszeretet. Nagy részük hasonló gondolatokat fogalmazott meg, mint amit nekem is jelent. Van egy, amit egy az egyben megosztok Vele, és nem is aggatok rá jelzőket. Szerintem, aki érzi, érzi, aki meg nem az nem ennek a megfogalmazásnak a szépségét és a fájdalmát is (lásd a keretben). De idézek a többiekéből is egy-egy gondolatot, amiről úgy érzem, hogy súlya van: 1. „Külföldön élő magyarként... Ha fáj

nekik, nekem is fáj, és együtt örülök az ottani emberek sikereinek is. Amikor pedig átlépek az országhatárt: hazaérek.” ... 2. „Becsülöm az elődeim munkáját. ... Fáj a szívem az eltévedt magyar természeti, szellemi értékekért.” ... 3. „Akkor is jobban ragaszkodnék Magyarországhoz, ha másutt könnyebb megélhetésem lenne.” ... 4. „A hazaszeretet tehát azt fejezi ki, hogy megbecsülöm-e, értékelem-e a hazámat, mindazt, amit azzal kaptam, hogy itt szülehettem, hogy magyar az anyanyelvem, hogy magyarok a szüleim, az életem körülményeit, feltételeit. Ezt az adottságot nem én döntöttem el, hanem adatik, hittem szerint Istentől. ... Jó kérdés, hogy milyen módon lehet kifejezni a hazaszeretetet. Ez egyéni adottság kérdése, de biztosan része az érzelmeken felül a hűség, az értékelés, a kiállás, az áldozatvállalás, a jó építése.” ... 5. „A hazaszeretet számomra inkább viselkedésmód, mint érzés. ... Nem hangoztatom olyan sokat, hogy „szegény hazánk” milyen lemaradott az úgynevezett „Nyugat”-hoz képest. Inkább igyekszem jobbá tenni.” ... 6. „Bár igen sok helyen jártam a világban, pár hét múlva a hazámban szeretnék lenni, akár milyen jó is másutt. Az itteni ízeket, illatokat és barátokat vágyom látni, és itt az otthonom, másutt mindenütt egy befogadott idegen lennék.”

Érzelmek, kötődés, közös nyelv, közös kánon, közös történelem, félszavakból is értjük egymást, közösség, család, barátok, felelősség, munka, itt a helyem – ezek mind a hazaszeretet alkotóelemei.

De részemről a hazaszeretet leglényegesebb meghatározója az, hogy hívő vagyok. Istenhez tartozásom miatt elfogadom azt, hogy Isten mit gondol a Föld jövőjéről – a bűneset óta. Mert ott ebben is eltértünk az eredeti tervtől, már nem a Föld lesz öröklétünk helye, új eget és új földet teremt nekünk Isten.

„De el fog jönni az Úr napja, mégpedig úgy, mint a tolvaj, amikor az egek recsegve-ropogva elmúlnak, az

elemek égve felbomlanak, a föld és a rajta levő alkotások is megégnék. Mivel pedig mindezek így felbomlanak, milyen szentül és kegyesen kell nektek élnetek, akik várjátok és siettetitek az Isten napjának eljövételét, amikor majd az egek lángolva felbomlanak, és az elemek égve megoldvadnak! De az ő ígérete szerint új eget és új földet várunk, amelyben igazság lakik.” (2Péter 3,10-13)

„És láttam új eget és új földet, mert az első ég és az első föld elmúlt, és a tenger sincs többé.” (Jelenések 21,1)

Amikor valaki megtér, Isten gyermeke lesz, Jézus örökös társa, mennyei állampolgár, az eljövendő részese. És ez határozza meg azt az életutat, amit haláláig itt, a Földön bejár. Számára a mennyei törvények az elsők, a jézusi példa és parancsok: „Fellelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.” (Apostolok Cselekedetei 5,29) ... „Senki sem szolgálhat két úrnak...” (Mt 6,24/a).

Ez a kettős „állampolgárság” okozhat feszültséget a hívő emberek életében, sőt, mondhatni az a jó, ha feszültséget, összeférhetlenséget okoz, mert így derül ki, hogy ki az első az életünkben. Miközben a Bibliában több helyen is kapunk tanítást arról, hogy rendes, a földi törvényeket betartó állampolgároknak kell lennünk, alapvető tanításunk ez: „Mondd meg tehát nekünk, mit gondolsz: szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy sem? Jézus pedig felismerve gonoszságukat, így szólt: Képmutatók, miért kísértetek engem? Mutassátok nekem az adópénzt! Azok pedig odavitték neki egy dénárt. Ő megkérdezte tőlük: Kié ez a kép és ez a felirat? Azt felelték: A

császáré. Ő akkor ezt mondta nekik: Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami Istené!” (Máté 22,17-21).

Sajnos az a tendencia, ami most megfigyelhető a világban (a tolerancia, a másság elfogadása, a nemi szerepek kiforgatása, eltorzítása stb.) egyre inkább oda fog vezetni, hogy a földi állampolgárság és a mennyei ütközni fog, és nem kérdés, hogy hívőként mit kell választani. Figyeld meg Kriszta, hogy eljön majd az az idő, hogy emiatt fog fellángolni a keresztényüldözés, a

Mikor vagyok igazi hazaszerető hazafi?

Ha börtönéből szabadult sas lelkem...?

Ha befizetem rendszeresen az adót?

Ha megverem a hátrakötözött kezű migránst?

Ha kokárdát tűzök március 15-én?

Ha rendszeresen embert faragok a gyerekeimből?

Ha fáj Trianon?

Ha sírok a Kárpáthyék lány-án?

Ha a DNS teszt kimutatja, hogy 1%-ban sem vagyok román?

Ha szeretem a magyar konyhát?

Ha sírva énekelem a himnuszt hazafelé a haláltáborból, amikor eléri a vonat a határt?

Ha sírva énekelem a himnuszt kitelepítés közben, amikor eléri a vonat a határt?

Ha cukrászdát nyitok Bécsben?

Ha eltudom szavalni az Anyám tyúkját?

Ha a nagyapám fegyvert fogott érte?

Ha Fradi drukker vagyok?

Ha elérzékenyülök a Balaton láttán?

Ha Amerikában világhírű magyar feltaláló leszek?

Ha szeretem a székely vicceket?

Ha külföldön hiányzik a Túrórudi?

Ha meghalok érte?

Mi a hazaszeretet?

A szűkebb és tágabb identitásaink, a különböző érdekek, veszélyek, körülmények, érzelmek és emlékek kiszámíthatatlanul táncoló hullámain hanykolódó büszke kis papírhajó.

név nélkül

tolerancia lovagjai nem tolerálják majd a lelkiismereti meggyőződést, elköteleződést!

A mennyei haza szeretete előrébbvaló a földi haza szereteténél. Két filmet hozok Neked példaként, amiben ez a két szeretet ütközött, a motiváció ugyanaz volt – megfelelni Isten törvényének –, de mégis más a súlya az egyiknek, mint a másiknak. Biztosan ismered őket. Mindkettő igaz történet alapján készült. A *Tűzszekerek* című filmben *Eric Liddel* skót misszionárius, rövidtávfutó kijut az 1924-es olimpiára, ahol a saját számában vasárnap kellene versenyeznie. Ezt Isten nyugalomnapj törvénye miatt nem vállalja, jó kis fejtörést okozva hazája sportdiplomatáinak. Egyik sporttársa ötletének engedve végül nem a 100 méteres, hanem a 400 méteres futószámában indul, mert azt nem vasárnap tartják, és győz. Nagyon szeretem ezt a filmet. *Ez az ember kiállt a mennyei haza törvénye mellett, a földi haza érdekeivel szemben.* Ez engedelmisség, amit Isten nagyon komolyan vesz, főleg azért, mert hitből van. Győzelme a hosszabb olimpiai távon Isten visszaigazolása volt, és nagy pillanat, de számomra mégis az volt a legszebb, legnemesebb pillanat, amikor még a start előtt egy amerikai futó ezt az igeverset nyomta Eric Liddle kezébe: „*Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt.*” (Máté 10,32).

A másik film 35 évvel később készült, címe *A fegyvertelen katona*. *Desmond Doss*, egy hetednapos adventista fiatal ember (azaz szombatista), aki két, az életét és hitét meghatározó esemény után (kisfiú korában majdnem megölte a testvérét egy féltéglával, később pedig az anyját bántalmazó részeges apjától elvett fegyverrel majdnem lelőtte az apját) azzal az elhatározással vonul be a II. világháborúban az amerikai seregbe, hogy felcserként szolgálja hazáját, mert szereti azt, de fegyvert nem vesz a kezébe, nem fog ölni. Már a kiképzés alatt parancsmegtagadás miatt haditörvényszék elé állítják, de az alkotmány lelkiismereti szabadságra vonatkozó passzusa miatt, ez alól felmentik, és megkapja a kiképzését, hadba vonul. Az Okinavai csatában úgy szolgálja társait, hogy a vérengzés után egyedül – a japán katonák elöl állandóan bujkálva – közel harminc sérült embert ment meg. A következő bevetésre társai csak akkor hajlandók menni, ha ő is megy. Csak hogy ez szombatra esik. Kénytelen döntenie, majd imádkozás után a többiekkel tart. A csatát megnyerik, ő azonban megsérül, így fejezi be a háborút. *Az ölés megtagadása a mennyei haza törvénye melletti kiállás*, ami kőkemény dolog, hiszen a többiek az életüket vitték vásárra, amivel őt is védtek, de ő az életmentésre adta oda az életét, és Isten megőrizte őt. Az engedelmissége által életet mentett, és ezzel bajtársai megbecsülését is kivívta.

Gondolom Te is érzed a két történet súlyossága közötti különbséget. Eric Liddle döntése lelkiismereti volt, és az is lehetett volna a következménye, hogy kizárják az olimpiai csapatból. De ez nem olyan súlyú következmény, amit ne bírt volna ki, amúgy is misszionáriusnak ment Kínába.

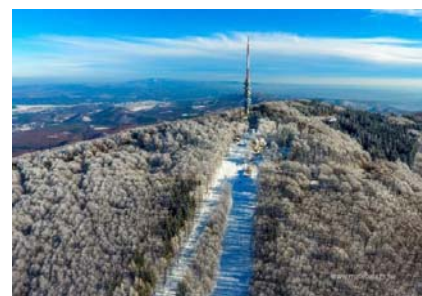
Desmond Doss döntése jóval súlyosabb, hiszen hűbavágó a hazaszeretet és a mennyei haza szeretetének összefeszülése. Mi itt az igazság? **Az, hogy a világ Jézus Krisztust negligáló hozzáállása miatt az erőszak uralkodik a földön.** Ha ez lenne az elsődleges emberi hozzáállás: „*Tehát mindazt, amit szeretnétek, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is azt tegyétek velük! Ez a Törvény és a próféták.*” (Máté 7,12) ... „*Ekkor így szólt hozzá Jézus: Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el.*” (Máté 26,52), akkor nem lenne ember-ember közötti erőszak, nem lenne háború. *Desmond* döntése, hogy nem öl, de szombaton a nyugalomnapj törvény (ami amúgy nincs az Újszövetségben, de ennek értelmezéséről máskor) ellenére a bajtársai mellett küzdött a csatában, vagyis embereket mentett, nincs azonos súlycsoportban. Ölni nem ölhetünk, főleg nem egy olyan erőszakos találmányban, mint a háború, de szombatnapon (nyugalomnapon) az lenne a bűn, ha a szükségben nem tennénk a jót: „*És történt, hogy Jézus szombaton gabonaföldeken ment át, és tanítványai útközben tépdésni kezdték a kalászokat. A farizeusok így szóltak hozzá: Nézd, miért tesznek szombaton olyat, amit nem szabad? Ő ezt kérdezte tőlük: Sohasem olvastátok, mit tett Dávid, amikor szütséget szenvedett, és megéhezett ő is meg azok is, akik vele voltak? Miként ment be az Isten házába Ebjátár főpap idején, és hogyan ette meg a szent kenyereket, amelyeket nem szabad megenni másnak, csak a papoknak, és azoknak is adott, akik vele voltak? Majd hozzátette Jézus: A szombat lett az emberért, nem az ember a szombatért; tehát az Emberfia ura a szombatnak is.*” (Márk 2,23-28) ... „*Majd ismét bement a zsinagógába. Volt ott egy ember, akinek a keze el volt száradva. Lesték őt, vajon meggyógyítja-e szombatnapon, hogy vádolhassák. Akkor ő ezt mondta a béna kezű embernek: »Állj közepre.« Aztán megkérdezte tőlük: »Szabad-e szombaton jót tenni, vagy rosszat, életet megmenteni vagy veszni hagyni?« Azok csak hallgattak. Ő erre haragosan körülnézett rajtuk, elszorodott szívük keménységén, és így szólt az emberhez: »Nyújtsd ki a kezedet!« Az kinyújtotta, és meggyógyult a keze.*” (Márk 3,1-5) Jézus itt teljesen helyre tette a szombat jelentőségét. Az életmentés szombaton is engedélyezett, sőt kötelező. *Desmond* életben maradása még inkább engedelmisségének megjutalmazása, annak tudatában, hogy emellett életmentő is volt!

Mit is mondhatnék még ezután Neked a hazaszeretetről? Szeretem a földi hazámat, a csodálatos magyar nyelvet, azt a múltat, ami összeköt bennünket, a kultúránkat, az irodalmunkat, a színház- és filmművészetünket, a hagyományainkat, a népművészetet, az építészetünket, a szép és nagyon változatos magyar tájat, az ételeinket, a magyar humort, az élelmességünket, büszke vagyok azokra a magyarokra, akik jót tettek az országnak (főleg a becsületes és kitartó kisémberekre). Szoktam mondani, amikor Kelenföldön járok, hogy ez az én szűkebb hazám. Ott nőttem fel, sok emlék köt oda, havi

rendszerességgel álmodok a régi, Hadak útjai házunkról. Most jöttem rá, hogy hálás lehetek azért is, hogy olyan országba születtem, ahol voltak-vannak keresztények, hiszen így lehettem én is az. Sőt, azért külön hálás vagyok, hogy a tiszta, a Bibliát az első helyre tevő baptistákkal ismerkedtem meg először.

Én mindig rácsodálkozom, és igazi *magyar életérzés*: átvillamosozni a Szabadság hídon, végigautózni a rakparton, megmászni a Gellért-hegyet, körbehajózni a Margitszigetet, lábat lógatni a Libegőn, arcot süttetni a Nemzeti Múzeum lépcsőin, sikítani a Hullámvasúton, eső elől bebújni a Madách tér árkádjai alá, sajgó derekamat megpihentetni egy jó gyógyfürdőben. *Életérzés* a Keménykalap és krumpliorr, A tanú, a Nem tudhatom, az Ég a napmelegtől a kopár szík sarja, a Magyar vándor, a magyar narancs, az illetékes elvtárs, a kell egy csapat, a kell egy hely, az NDK turmixgép, a kivehető ajtó, a fiúk a bányában dolgoznak, a hagymát is hagymával eszem, az ugorgyunk, a Nincsen apám, se anyám, a Bóbita, bóbita táncol, meg a hanyatló Nyugat ópiuma, és hogy nekünk a Balaton a Riviéra. Mert ezeket csak mi értjük, akik itt élünk. Nagyon szeretem.

Nem tudom könnyek nélkül végighallgatni a Himnuszt (de nem értek egyet a megbűnhődött-tel), szeretem a Szózatot, de tudom, hogy nem a haza az igazi bölcsőm és sírom. Sajnos a versenysport sikereitől már nem vagyok ilyen lelkes, mert egy túlhájpolt cirkusznak tartom. És nem hiszem, hogy kedves Isten előtt ez a rajongás, miközben haldoklik az egészségügy és az oktatás. Aránytalanság. Nem hazaszeretet az, ha a látványba öljük az adóforintokat. Ha földönkívüliek lennénk, vajon milyen országban szeretnénk élni ezen a Földön, melyiket tudnánk szeretni hazaszeretettel? Szerintem az olyat, ahol értelmes munkát lehet végezni, értelmes bérért, ahol a korfa két végén lévőket – gyerekeket és időseket –, a kiszolgáltatottakat, a nyomorultakat, a betegeket nekik megfelelően segítik. Ahol az oktatás, a szociális háló, az egészségügy, a munkaerőpiac a büszkeségünk. Aránytalanság a Trianonon való állandó kesergés is. A mi szívünk is összeszorult, amikor jópár évvel ezelőtt végigjártuk a Felvidék neves helyeit, városait, és a Bocskai várban, Füleken egy azaz egy darab magyar feliratot nem láttunk. De a kesergés, pláne a visszafoglalás abszurd felvetése nem visz előre. Aki nem tanul a múlt hibáiból, az nem jut előre. Ettől hazaáruló lennék? Sajnos a hívők között is van olyan, aki ezt mondaná. Mert nekik előrébbvaló, fontosabb a földi hazájuk, mint a mennyei. Előbb magyar, mint hívő. Én meg fordítva.

A felsoroltak mind meghatározzák a földi életemet, az identitásom részévé váltak, sőt, hálára kötelez Isten iránt, mert nagyon sokat kaptam azzal, hogy ide, ilyen körülmények közé születtem. De egyiket sem tartom többre, főleg nem különbnek, mint más népek ugyanezen dolgoit. Sőt, inkább rácsodálkozom más népek különbözőségére, és élvezem, ha megismerhetek más országokat, tájakat, ételeket, szokásokat. Mert Isten teremtett minden embert, minden népet! Egyik sem jobb, vagy rosszabb, nincs rangsor. Isten előtt nincs sovinizmus! És csak Istennel lehet a helyén kezelni a nacionalizmust is!

Mit is kívánhatnék Neked levelem végén? Azt, hogy *légy kettős állampolgár!* Szeressük együtt Magyarországot, fizessük ide az adónkat, a gyarapításán és ne a kizsákmányolásán dolgozzunk, őrizzük és védjük az értékeinket, hagyományainkat, a magyarságtudatot, becsüljük meg az ország és a nép érdekeit igazán szívükön viselőket! Próbáljunk értelmesen boldogok lenni. Ez így egy szép kampánybeszéd is lehetne, de nem az, pedig komolyan gondolom. De most jön a DE! De, előbb légy hűséges mennyei honpolgár! Ez legyen identitásod elsőszámú meghatározója, a mennyei értékek mindig legyenek előrébbvalók a földiekénél. Mert „*elhull a virág, eliramlik az élet...*”.

Kicsit szentimentális lett, de annyi baj legyen. ☺

Szeretettel ölellek: Judit

U.I.: „*Ha tehát feltámadtatok a Krisztussal, azokat keressétek, amik odafent vannak, ahol a Krisztus van, aki az Isten jobbján ül. Az odafennvalókkal törődjétek, ne a földiekkel!* Mert meghaltatok, és a ti életetek el van rejtve a Krisztussal együtt az Istenben. Mikor Krisztus, a mi életünk megjelenik, akkor vele együtt ti is megjelentek dicsőségben. Öljétek meg tehát tagjaitokban azt, ami földi: a paráznaságot, a tisztátalanságot, a szenvedélyt, a gonosz kívánságot és a kapzsiságot, ami bálványimádás, mert ezek miatt haragszik Isten. Ti is ezeket tettétek egykor, amikor ezekben éltetek; most azonban vessétek el magatokatól mindezt: a haragot, az indulatot, a gonoszszágot, az istenkáromlást és szátokból a gyalázatos beszédet. Ne hazudjatok egymásnak, mert levetkőztétek a régi embert cselekedeteivel együtt, és felöltöztétek az új embert, aki Teremtőjének képmására állandóan megújul, hogy egyre jobban megismerje őt. Itt már nincs többé görög és zsidó, körülméltetés és körülméletlenség, barbár és szkíta, szolga és szabad, **hanem minden és mindenkiben Krisztus.**” (Kolossé 3,1-11)

BIZONYSÁGTÉTEL

Hogyan működik Isten gondviselése az özvegyek iránt?

Régóta foglalkoztat az a gondolat, hogy áttekintsem ezt a témakört, milyen adatokat talállok a Bibliában erre vonatkozólag. Sokáig azt gondoltam, hogy kissé pejoratív, negatív kihangzású megjelölés az özvegy kifejezés, és sokan talán ma már nem is használják nevükben, hogy özv. X Y-né. Igen megnyugtató, hogy Isten más szempontok szerint tekint a megaláztatokra vagy kivetettetekre, ha valakinek elhunyt a férje.

Isten úgy rendelkezett, hogy minden izraeli ragaszkodjék atyái törzsének örökségéhez, hogy mindenki megtartsa ősei örökségét. (4Móz 36,7) Valószínű, hogy ebből a parancsolatból alakult ki az a „szokás”, hogy egy megözvegyült fiatalasszony az elhunyt férje családjából való férfihez mehetett újra férjhez. Ez nem volt mindig zökkenőmentes, példa erre Júda és Támár története. Támár csalárd módon ugyan, de érvényt akart szerezni a rá vonatkozó törvénynek. De mindezek ellenére Isten megáldotta ikergyermekekkel, és így biztosítva lett a jövője is. (1Móz 38)

Isten gondoskodó szeretetének volt a következménye, hogy az aratóknak, szüretelőknak hagyni kellett böngészni valót, hogy az árvák és özvegyek találjanak maguknak élelmet. Ez már el is vezet bennünket Ruth könyvéhez. Elimelek elhagyta ősei földjét. Elment Moáb földjére ahol hamarosan meghalt. De meghalt a két fia is, és egyszerre három özvegyasszony lesz a történet főhőse. Naomi, Elimelek özvegye visszaemlékezett ősei földjére és úgy döntött, hogy visszatér oda, mert férje jogán volt visszaszerezhető földje. Menyei is vele indultak, de csak Ruth tartott ki mellette. Aratás ideje volt mikor megérkeztek. Ruth, Naomi beleegyezésével (mivel ő moabita volt) kiment a mezőre kalászatot szedegetni. Ott találkozott Boázzal, az Elimelek nemzetségéből való rokonnal, akinek felesége lett. Így aztán megoldódott Naomi élete is. Ha számunkra elég szokatlan módon is, de a törvényeknek megfelelően a moabita Ruth lett Dávid király dédanyja. „Az én gondolataim nem a ti gondolataitok.” – mondta Isten.

A következő történetek már Dávid király korához vezetnek. Dávid seregével segítséget kért Nábáltól, de Nábál zsarnok, fukar ember lévén nem volt hajlandó segíteni. Felesége, Abigail ezt megtudva ajándékokkal ment a király elé, hogy helyrehozza ezt a nagy csorbát. Sikerral járt, de Nábál életébe került ez az esemény. Abigail okossága miatt lett Dávid király felesége. (1Sám 25) Dávidnak másik esete is volt egy özvegyasszonnyal, akinek özvegységét ő maga okozta. Betsabé szépsége

miatt lett özvegy, de ugyanakkor Dávid felesége is. Nagy árat fizettek ezért mind a ketten. (1Sám 2,11)

Isten gondviselése még jobban kidomborodik a 1Királyok 17. részében, ahol Illés próféta és a sareptai özvegyasszony történetéről olvashatunk. Fiatal özvegy lehetett, mert nem volt még családfenntartó korú a fia – ez kiderül abból, amit mond. Elkeseredett volt: Megeszsziük a fiammal és meghalunk... De mégis engedelmessékedett a próféta kérésének, és nem fogyott ki a liszt és az olaj sem a házából. Mire számíthattak volna?

Hasonló a következő történet (2Kir 4): Elizeus próféta és a két fiával élő özvegyasszony esetében is. Már semmi esélye sem volt, hogy életben maradjanak. Mindenüket pénzé tették, eladósodtak. De mire is számíthattak volna? A próféta közbenjárására megteltek az olajos korsók. Milyen áldás az engedelmisség!

A 2Kir 11. rész emlékszik meg Ataljá királynőről, aki özvegyen úgy gondolta, hogy ő fog uralkodni a törvényes trónörökös helyett. De Isten végzete hamar utolérte és megölték. Jogos utódja, fia Jóás hét évesen lett király és azt tette, amit helyesnek látott az Úr.

A Jézus születése utáni időkben az első, a Biblia által említett özvegyasszony Anna. Nagyon fiatalon maradt özvegyen és egész élete az Úr szolgálatában telt. Nem távozott el a templomból. Böjtölt és imádkozott éjjel és nappal. Valószínű, hogy a templomba beszolgáltatott javakból élt. (Lk 2)

Ugyancsak Lukács ír a naini ifjú feltámasztásáról. Anyja özvegyasszony volt és egyedüli reménysége csak egyetlen fia volt. Jézus megszánta ezt az asszonyt és nem hagyta csüggedésben. Ez a hír elterjedt egész Júdeában, hogy meglátogatta Isten az Ő népét.

Jézus észrevett egy szegény özvegyasszonyt a templomban, aki két fillért dobott a perselybe. Jézus megjegyezte: ő azonban szegénységéből mindazt beledobta, amije volt, az egész vagyonát. (Lk 21) Nagy volt a hite. Az utolsó, akit megemlítek: Mária, Jézus anyja. Szinte biztos, hogy Mária özvegy volt, amikor Jánossal együtt ott állt a keresztnél. Itt nyilvánul meg az a szeretet, ami csak Jézusból áradhatott. Gondoskodott anyjáról, amikor Jánosra bízta. (Jn 19,25)

Isten nagyon figyelt az elesettekre: „Ezt mondja az ÚR: Járjatok el törvényesen és igazságosan! Mentsétek meg a kizsákmányoltat elnyomójától! A jövevényt, az árvát és az özvegyet ne nyomorgassátok! Ne erőszakoskodjatok, és ne ontsatok ártatlan vért ezen a helyen!” (Jer 22,3). „Az ÚR őrzi a jövevényeket, támogatja az árvát és az özvegyet;...” (Zsolt 146,9). Jakab apostol így írja levelében: „Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban, és tisztán megőrizni az

embernek önmagát a világtól.” (Jak 1,27). Nem véletlen, hogy ezeket a történeteket megőrizte a Szentírás.

Ma azt gondolhatnánk, hogy nincsenek hasonló ke-serves sorsok, hiszen a mai társadalmakban már a dolgozó nők nyugdíjat szerezhetnek, és ha szerényen is, de biztosított a megélhetésük. De csak a javak hiánya teheti az özvegyeket bizonytalanná vagy keserűvé? Ma is nagyon sokféle módon lehet az ember elhagyatott. Lát-szik az ünnepek előtt megszorodó öngyilkossági kísérletekből is. Ezért írja Jakab, a meglátogatás fontos-ságát, ma a telefonálás, az elektronikus alkalmazások sokasága talán igyekszik valamit pótolni. De elégséges

ez? Ahogy számolgattam magamban, nyolc özvegyasz-szonyt sikerült számba venni a gyülekezetből, és van-nak özvegy férfitestvérek is. Ez annyi sors, életfelfogás, ahányan vagyunk, vagy még több. Írjátok meg gondol-aikat. Erősítsük egymást. A szeretet el ne múljon, hanem még így is kapcsoljon össze mindnyájunkat.

Ezek foglalkoztatnak engem most, a járványhelyzet alatt. Nagyon hiányzik a gyülekezet. Minden nap min-denkire gondolok, legfőképpen a hasonló nyomorultak-ra, mint én. Legyünk erősek az Úrban!

Tokaji Istvánné Marika

TALLÓZÓ

Így ismerték az Igét a reformáció korában

Jó pár évvel ezelőtt nagy port kavart egyházi körökben Péter Katalinnak, a kiváló történésznek az a felvetése, hogy érdemes lenne árnyalnunk azt a közkeletű toposzt, hogy a reformáció egyházai adták a nemzeti nyelvű Bibliát az európai embernek. És noha kétségtelen tény, hogy a reformáció állította a középpontba a biblikus műveltséget, a szöveget, az írott Igét, de kétségtelenül célszerű megvizsgálni ennek a kijelentésnek a különböző oldalait.

Először is reformátusként joggal lehetünk büszkék arra a fantasztikus kultúrtörténeti, irodalomtörténeti teljesítményre, ami a vizsolyi Bibliával született meg, hiszen a mi irodalmi nyelvünk kialakulását valóban alapjaiban határozta meg. Ugyanakkor jó picit a mélyére nézni a Biblia-reformáció kérdésének. Például annak, hogy bár az első ismert teljes magyar nyelvű Bibliaként a Károli Gáspár és társai fordítását tartjuk számon, a bibliafordítás igénye korántsem a reformátorokkal jelent meg az európai gondolkodásban, hanem jószerevel századok óta jelen volt. A római egyházat soha el nem hagyó Erasmus legalább olyan lelkesen támogatta azt, mint a korszak számos más teológusa.

Luther fordítása sem az első német Biblia volt, de itt is meg kell jegyeznünk, hogy a német irodalmi nyelvnek mégis ez lett az alapja. Nagyon is összekapcsolódott tehát a Biblia és a reformáció, de érdemes figyelni a részletekre is. Például arra, hogy bizony Luther, aki az Újszövetséget már 1522-re lefordította, a német parasztháború idején elbizonytalanodott, hogy szabad-e a köz-nép kezébe Bibliát adni, oly sok mindent kiolvashattak belőle, olyasmiket is, amik akár rossz irányba is terelhet-ték őket. A parasztháború ideológiai alapját adó Münzer Tamás és az anabaptisták ugyanis Luther tanítványainak tekintették magukat, amíg Luther nem szakított velük és nem tagadta meg azt, amit a Bibliából igyekeztek leve-zetni. Ekkor Luther inkább a katekizmus felé fordult, rá-adásul a Kis kátéban összeállított egy egyszerűbb embe-rek számára is érthető hitvallást, hogy a hit alaptételeivel bárki tisztában lehessen, és ne maga próbálja az egész Bibliát a maga számára értelmezni, hanem legyen egy ér-

telmezési keret mindenki számára. Azt, hogy a német re-formátor a nemzeti nyelvű Bibliát a németek kezébe akarta adni, bizonyítja, hogy végül 1534-re elkészült az Ószövetség fordításával is. Ha voltak is kétségei, Luther mégis véghez vitte eredeti tervét.

Kálvin névéhez nem kötődik bibliafordítás, annak programja sem. Mi a helyzet akkor a magyar reformá-cióval? Hiszen a Magyar Királyság magyar etnikumú részének többsége nem a lutheri, hanem a svájci irány követője lett. Károli Gáspár gönci prédikátor, abaúji es-peres az elsők között volt, akik a magyar reformátorok közül hitet tettek a svájci reformáció követése mellett. Károli mégis szívügyének tekintette a magyar biblia-fordítás elkészítését, ami így 1590-ben meg is jelent. A gyönyörű kötet ma is büszkeségünk, Vizsoly és az ott kiállított példány afféle református ereklyénnek szá-mít. Ám bizonyosan sokakban felmerült a kérdés, hogy akkor, amikor már jóval kisebb méretű könyveket is ké-szítettek, hogyan tudták az ilyen hatalmas könyveket a mindennapokban használni, és vajon egyáltalán kiknek volt rá anyagi lehetőségük, hogy megszerezzék azokat? Bizony, meglehetősen keveseknek, olyannyira, hogy még a lelkészek jó része sem rendelkezett magyar Bib-liával, még a 17. században sem.

Akkor vajon a reformáció korának embere híján lett volna bibliaismeretnek? Ezt azért egészen bizonyosan nem mondhatjuk, sőt, ha a 16-17. század peres iratainak tanúvallomásait, a 17. században egyre gyakoribb nap-lókat, levelezéseket olvassuk, akkor azt látjuk, hogy a korszak reformátusai nagyon is jól ismerték a Bibliát, számos bibliai történetet kiválóan tudtak idézni is. Egy egyszerű falusi parasztasszony tanúvallomásában emlí-tést tett arról, hogy a helytelenül viselkedő férjjel helyes lenne úgy bánni, mint Judit tette Holofernészszel. Ez a kis történet jól mutatja, hogy noha a reformáció által használt Bibliából már hiányoztak az Ószövetség deuterokanonikus könyvei, a reformáció korában élők még hosszú ideig kedvvel idézgettek akár Judit, akár Zsuzsanna és a vének történeteit, amelyek a katolikus Bibliában szerepelnek. A reformáció tehát hosszú át-

menetet jelentett a bibliaismeret tekintetében is, csakúgy, mint a hitgyakorlatban, a szokásokban és a gondolkodásban.

De ha nem olvastak otthon még jó sokáig Bibliát, akkor honnan ismerték azt ilyen jól? A magyarázat abban keresendő, hogy annak a korszaknak az embere még a könyvnyomtatás korának elején járt, és ezért egészen kiváló memóriával rendelkezett, azaz nagyszerűen volt képes reprodukálni a templomban, az igehirdetésben hallottakat. Mára az olvasás a memóriánkat másképpen formálta, de a kora újkorban élők számára a hit valóban szinte kizárólag hallásból volt, nem pedig a Biblia olvasása által. Ez a különbség pedig azt eredményezte, hogy a reformáció korában a közbeszédnek jóval inkább volt szerves része a Biblia részleteinek idézése, mint később, a 19. századtól kezdődően.

Egészen döbbenetes, hogy míg a 19. századi naplókban vagy levelezésekben még a hívők vagy akár a pa-

pok szövegeiben is alig szerepelnek bibliai idézetek, addig a 17. századi Erdély politikai elitjének még a politikai levelezésében is egymást érték a Szentírásból származó utalások, odavetett megjegyzések. Ez a varázslatos biblikus tudatosság tehát nem az olvasott Biblia hatására, hanem a prédikált Ige hallása és befogadása révén vált a mindennapi élet szerves részévé.

Ezt a gyönyörűséges kincset még akkor is megpróbálhatjuk visszacsempészni a mindennapjainkba, ha ma már a legváltozatosabb méretekből, sőt, online is módunk van a Biblia olvasására. Ha így teszünk, azzal tiszteljük eleink előtt is, akiknek a neve talán nem maradt fenn a híres reformátorok mellett, de hűséges bibliaismeretük hozzájárult a mi reformátusságunkhoz is.

Balogh Judit

Forrás: <https://www.parokia.hu/>

ÖRÖMHÍR

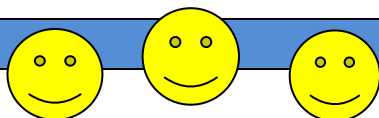
Orcifalvi Tímea és Gulyás Zsombor testvéreink 2019. december 13-án már hűséget fogadtak egymásnak Isten és a Pestlőrinci Agapé Gyülekezet vezetősége, és Perjesi István testvérek körében, majd másnap volt a polgári esküvőjük. A járvány miatt el kellett halasztanunk az igazi ünneplést, ezt tartották meg most, október 9-én, Vajtán. Bodó Csaba vezetésével végre minden szeretettük előtt is fogadalmat tehetek, a lelkipásztor szavával élve, mintegy emlékeztető oltásként ☺.

Isten áldását kívánjuk közös életetekre!

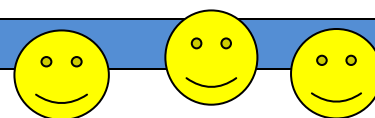

Október 16-án, hajnalban megszületett Horváth Ádám és Virág testvéreink elsőszülött gyermeke, Nándor.

Isten áldását kívánjuk a kis család életére!

GYEREKSAROK

Boldog születésnapot!

Szeretettel köszöntjük az egyetlen novemberi születésnaposunkat!

Olajos Lázár (nov. 21.)

SZÜLETÉSNAPOSOK

Szeretettel köszöntjük novemberben született testvéreinket!

Rück Sándorné (nov. 1.)
Horpácsi Éva (nov. 8.)
Uri Erika (nov. 14.)
Czifranics Győző (nov. 15.)
Trethon Gergely (nov. 29.)

„Istenünk az Ő üdvözítő kegyelmével minden embernek megjelent, ez arra tanít minket, hogy megtagadván a hitetlenséget, és a világi kívánságokat mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világban.”
(Tit 2,11-12)

Talán könnyedén átsiklunk bizonyos területeken, ahol nem vagyunk mértéktartók, de magunkkal szemben elnézők vagyunk. Ha nem tudunk ellenállni a világi kívánságoknak, akkor a testünket szolgáljuk ki. Nem ismerünk határt, amikor a testünkről van szó. Mértékletesnek lenni a beszédben, alvásban, munkában, evésben, amelyek elveszik az időt az imádkozástól. Amikor leülünk Bibliát olvasni, imádkozni, azonnal rengeteg munkánk akad, akkor akadályozva vagyunk abban, hogy együtt legyünk az Úrral, és így nehezen tudunk ellenállni a világi kívánságoknak. A mértékletességen kívül van még két figyelmeztetés: éljünk igazán és szentül. Igazán élni, vagyis őszintén, képmutatás nélkül. Isten kegyelme által megtanulhattok szentül élni. Akarjatok mértékletesen, igazán és szentül élni, és várjátok az Úr Jézus Krisztus dicsőséges megjelenését!

Lukács Edit

Gyülekezeti alkalmak

– **Vasárnap:**

9,15 óra: Imaóra

10 óra: Istentisztelet,
Bibliakörök

17 óra: Istentisztelet

– **Csütörtök: 18,30 óra:** Bibliaóra

– **Péntek: 18 óra** IFI-alkalom

November 7. az Örök élet vasárnapja, Úrvacsora;

November 14. Biblia-vasárnap;

November 28. Advent első vasárnapja.

Betegeink

Ádány Mihályné
Pintér Tibor
Simon Lászlóné
Sztasák Mihályné
Tokaji Istvánné
Vétek Ferencné

„Ti azonban nem test szerint éltetek, hanem Lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De aki-ben nincs a Krisztus Lelke, az

nem az övé. Ha pedig Krisztus bennetek van, bár a test halott a bűn miatt, a Lélek életet ad az igazság miatt. Ha pedig annak Lelke lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halottak közül, életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lelke által. Ezért, testvéreim, adósok vagyunk, de nem a testnek, hogy test szerint éljünk. Mert ha test szerint éltetek, meg kell halnotok, de ha a Lélek által megölitetek a test cselekedeteit, élni fogtok. Akiiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atyám!” „ (Rm 8,9-15)

Vers

Só a levesben

*Fortyogó, idegen anyagban
Kever a fakánál.
Hol a hófehér csillogás?
Kristálytestvérek,
békés közössége?
Jaj, tűnök, olvadok!
De a fazék mélyéből üzenem,
Hogy só vagyok!
Most is só vagyok!
Hogy itt a levesben is
só vagyok!*

*Szín, forma vész, az íz marad!
S vigasztal a kevergetés alatt,
Hogy jó ez így, mert tudom,
Kj forgatja a kanalat!*

Túrmezei Erzsébet

Felelős szerkesztő: Ádány Judit * Olvasószerkesztő: Kolozs Nagy János

Címlapkép: INature/fb * Fotó: Kolozs Nagy János, Zsigovics Géza, családi képek

Kiadja a Budai Baptista Gyülekezet, 1118 Budapest, Alsóhegy utca 38. www.budaibaptista.hu/joomla/